

**A Budapesti Szociolingvisztikai
Interjú (BUSZI-2)
egydimenziós tesztadatai**

Közzéteszi: KONTRA MIKLÓS ÉS BORBÉLY ANNA

MTA Nyelvtudományi Intézet, Élőnyelvi Kutatócsoport

Budapest, 2010

*Ezt a közleményt Herman József emlékének ajánljuk,
aki 1982 és 1992 között Intézetünk igazgatója volt.*

Kiadja az MTA Nyelvtudományi Intézete Élőnyelvi Kutató-
csoportja

ISBN 978-963-315-029-0

© Kontra Miklós és Borbély Anna, 2010

Az elektronikus közzététel dátuma: 2010. december 6.
<http://www.nytud.hu/buszi/index.html>

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	1
2. A tesztadatok	2
VL1 (Szóbeli mondatkiegészítés I.)	5
VL2 (Szóbeli mondatkiegészítés II.)	12
O1L G (Lassú és gyors olvasás: „Jóska barátom...”)	19
Két megjegyzés a második ellenőrzésről	19
1) Hiányzó adatok	19
2) Magánhangzó hosszúság	20
O2L G (Lassú és gyors olvasás: „Meghirdettem...”)	24
VL3 (Minimális párok)	27
AK1 (Azonos vagy különböző?)	32
VL4 (Szólista)	36
O3L G (Lassú és gyors olvasás: „A hatodik óra után...”)	45
AK2 (Melyik a helyes?)	51
O4L G (Lassú és gyors olvasás: „Pista, bonts fel...”)	55
O5L G (Lassú és gyors olvasás: „Felmerült a gyanú...”)	60
AK3 (Ön hogyan szokta ejteni?)	65
O6L G (Lassú és gyors olvasás: „Ezerszer megmondtam...”)	69
VL5 (Szóelicitáció)	73
O7L G (Lassú és gyors olvasás: „Hol van a fésű?”)	79
VL6 (Mondatkiegészítés)	83
RIP (Riporttereszt)	85
DEM (Demográfia)	87
KIS (Kapocskiszedő-teszt)	87
 Köszönetnyilvánítás	 88
Hivatkozások	90

1. Bevezetés

Az itt következő közleményt a Budapesti Szociolingvisztikai Interjú BUSZI-2 adatbázisának felhasználásával készítettük. Az adatbázist az MTA Nyelvtudományi Intézete Élőnyelvi Osztályának nyelvészei hozták létre 1987 és 2007 között. A BUSZI kutatásvezetője 1985-től 2010 decemberéig Kontra Miklós volt.

Az MTA Nyelvtudományi Intézetében a Budapesti Szociolingvisztikai Interjú néven ismert kutatások (közkeletű rövidítéssel: BUSZI-kutatások) tervezése 1985 őszi kezdődött meg, akkori igazgatónk, néhai Herman József (1924–2005) akadémikus kezdeményezésére. Két évig tartó előkészületek után 1987 őszi magnetofonos interjúkat készítettünk 10 egyetemistával, 10 ötvenévesnél idősebb tanárral, 10 bolti eladóval, 10 gyári munkással és 10 szakmunkástanulóval (életkoruk 15–16 év volt).¹ A BUSZI-interjúk klasszikus szociolingvisztikai interjúk (lásd Labov 1988), két nagy részből állnak: irányított beszélgetésekből és tesztfeladatok megoldásából.² Ez utóbbiak közé tartoznak

- szóbeli mondatkiegészítő feladatok,
- bekezdésnyi szövegek lassú és gyors felolvasásai,
- minimális párok felolvasása,
- 5–6 szóból álló listák felolvasása,
- egy „Azonos vagy különböző?” teszt,
- egy „Melyik a helyes?” teszt,
- egy „Ön hogyan szokta ejteni?” teszt,
- egy szóelicitációs feladat,
- még egy mondatkiegészítő feladat,
- a riporter teszt,
- egy szemantikai feladat (a Demográfia teszt),
- s végül a kapocskiszedő-teszt.

Az interjúkkal s így a tesztfeladatokkal kapcsolatos módszertani tudnivalókat főként a következő kiadványokban találja az Olvasó: Kontra 1987, 1990, Labov 1988, Váradi 2003, Blága és Hattyár 2006/2010.

Az adatkezelésre vonatkozóan minden adatközlőnknek megígértük, hogy

„Az Önnel készített felvételt titkosan fogjuk kezelni. Ez azt jelenti, hogy csak néhány tudományos kutató hallgathatja meg a szalagot, más nem. Ha ebből a felvételtől bármilyen részletet közölni fogunk esetleg egy tudományos cikkben, akkor azokat a részeket, amelyek alapján Önt

¹ A kvóta mintás BUSZI-2 után rétegzett reprezentatív mintás interjúkat készítettünk: 1988-ban 100-at (ezt nevezzük BUSZI-3-nak) és 1989-ben is 100-at (ez a BUSZI-4). Ezek archiválva vannak, eddig (2010 decemberéig) tesztadataik első lejegyzésére nyílt lehetőségünk.

² A B7307-es interjú ellenőrzött, anonimizált átirata 1997 óta tanulmányozható a BUSZI honlapján: <http://www.nytud.hu/buszi/b7307/index.html> Amit ebben az interjúban „Kártyás feladatoknak”, „Olvasási feladatoknak” és „Ítéletalkotásoknak” neveztünk, a jelen közleményben „tesztfeladatoknak” hívjuk.

azonosítani lehetne, pl. a személyneveket, utcák neveit stb., úgy fogjuk megváltoztatni, hogy senki se ismerhessen Önre.”

2. A tesztadatok

Az itt közölt tesztadatok egydimenziósak, vagyis azt közöljük, hogy egy-egy feladatra 50 adatközlőnk közül hányan produkálták, választották az egyik változatot s hányan a másikat (harmadikat stb.). A kvóták szerinti, vagy az élekor s más független változók szerinti megoszlásokat tehát itt nem közöljük.

A tesztadatokat a véglegesített itemlista³ (lásd Blága és Hattyár 2006/2010) szerinti csoportosításban adjuk közre, oly módon, hogy az itemlista megfelelő részét újraközöljük, és a válaszlehetőségek szerinti bontásban feltüntetjük az egyes válaszokat adók számát. Például:

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}	
10	1701	Ebben a jól nézel ki.	FARMER
2		1 ebben.....49 2 ebbe.....1	
20	1701	Ebben a jól nézel ki.	FARMER
1		1 farmerben.....29 2 farmerbe.....1 3 farmerban.....19 4 farmerba.....1	

A fenti bal felső sarokban látható {I} az itemszámot jelöli, vagyis a **10**-es számú item az **Ebben a jól nézel ki.** mondatkiegészítő feladat megoldásakor kimondott *ebben* vagy *ebbe* alak. Ezt a mondatot a *farmer* szó mondatba illő alakjával kellett adatközlőinknek kiegészíteniük (a kiegészítéskor használandó szó a feladat jobb szélén nagybetűvel van írva). A kódolók és az ellenőrök azt kódolták, hogy az adatközlő a mondat első szavát „1 ebben”-nek, avagy „2 ebbe” alakban ejtette-e. A változatok utáni számok a megoszlást mutatják: a 10-es itemre 49 „ebben” és egyetlen „ebbe” választ kaptunk. Kódolóinknak előre megadott, a képernyőn automatikusan megjelenő válaszok (=változatok) közül kellett kiválasztaniuk azt az egyet, amelyet az adatközlő mondott. A **10**-es itemben két válasz közül választottak, a **20**-asban négy közül, a **30**-asban viszont 8 közül.

A **20**-as item az **Ebben a jól nézel ki.** mondatnak a tesztszóval (*farmer*) kiegészített adatait mutatja: az „1 farmerben” változatot 29 adatközlőnk produkálta, a „2 farmerbe” választ egy, a „3 farmerban” választ 19, s végül a „4 farmerba” választ szintén egy.

³ Az item a tesztek egy-egy nyelvi választ jelöli. Mindegyik item egy számmal van beazonosítva. Az itemlista a tesztadatok összesége, ami egy adatközlőnél maximálisan 671 nyelvi választ jelenthet.

Az {I}-vel jelölt oszlopban az itemszámok (ezek 10-től 6770-ig tartanak az itteni itemlistában) alatt a VL1 és VL2 szóbeli mondatkiegészítő feladatsorokban (de csak ott) egy másik szám is található, ez minden esetben vagy 1, vagy 2. Az 1 elsődleges adatot jelöl, a 2 másodlagosat. Elsődleges adatnak nevezzük az olyan adatot, amelynek produkálásakor az adatközlő föltehetően nagyobb figyelmet fordított beszédére, mint a másodlagos adat produkálásakor. A fenti példában föltételeztük, hogy amikor adatközlőnk azt látta egy kártyán, hogy az **Ebben a jól nézel ki.** mondatot kell kiegészítenie a FARMER szónak a mondatba illő alakjával, akkor nagyobb figyelmet fordított a tesztszóra (*farmer*), mint a mondatkezdő szóra (*ebben*). Ezért a 20-as itemszám alatti 1 elsődleges adatot, a 10-es itemszám alatti 2 másodlagos adatot jelöl.

A bal oldalon az {I}-t követően egy {K}-val jelölt oszlopban a kártyaszámokat tüntettük föl. A kártyaszámok a terepmunkás által használt papír kártyalapok egyedi azonosítói. A fenti példában mind a 10-es, mind a 20-as itemszám után 1701-es kártyaszámot látunk, ami azt jelzi, hogy az adott kártyára kapott választ két itemre bontottuk, nemcsak a *farmer* toldalékolt alakjait, hanem a mondatkezdő *ebben* realizációit is kódoltuk, ez utóbbit másodlagos adatnak tekintve. Egyetlen tesztmondat tehát több változópéldány és több nyelvi változó vizsgálatához is szolgáltathat adatot, az 1701-es kártyaszámú mondatból elsődleges és másodlagos adatot nyertünk a (bVn) változó két változópéldányára, továbbá elsődleges adatot kaptunk a váltakozó toldalékolású *farmer* toldalékolására. Az elsődleges és másodlagos adatokra vonatkozó hipotézist eredetileg Váradi fogalmazta meg (1995/1996, 2003).

Nem minden feladatot oldott meg minden adatközlőnk. Például a 40-es itemszámú tesztmondatot 23-an a *kimosta*, 26-an a *kimosott* alakkal egészítették ki, egy adatközlő azonban nem adott választ. A hiányzó válaszokat 00 és az utánuk álló szám jelzi.

Az egyes itemekben megadott változatok általában normál helyesírásúak, de van néhány speciális jelünk is. Például a szó közepén levő <> szünetet jelöl, ugyanott a kötőjel pedig betűejtést:

1700	1 hagy <> ja	Itt a szó közepén szünet hallható.
	2 hagy-ja	Itt a gy+j hangkapcsolat szünet nélkül hallható.

A szünet jele előfordul két szó között is, például a 30-as item 4 és 5 válaszaiban: az adatok azt mutatják, hogy 3 adatközlő az első és második szó közti szünettel mondta ki a *Természetesen igazad van, mint legtöbbször.* mondatot, 47-en viszont szünet nélkül mondták. A betűejtésre két további példa: **390 1** in-jekcióra, **680 1** egy-szer.

Ha egy szóban a csúcsos zárójelben kettőspont áll, az azt jelenti, hogy a megelőző magánhangzót hosszan ejtették, például a 130-as item 2 do<:>gozni válasza [dógozni] kiejtésre utal. Ha azonban a csúcsos zárójelben / látható, az az /-kiesést jelöli, például a 240-es item 2 bo<:><l>tot válasza [bótot] változatot jelöl.

A BUSZI-2-ben három fejhallgatós tesztet is alkalmaztunk (Azonos vagy különböző?, Melyik a helyes?, Ön hogyan szokta ejteni?). A teszteket Wacha Imre mondta hangszalagra 1987-ben. Nyilvánvaló, hogy adatközlőink válaszainak értékeléséhez elengedhetetlen e felvételek ismerete, illetve akusztikai elemzése. Ehhez a kiadványhoz nem tudjuk mellékelteként csatolni a tesztfelvételeket, de közzé tesszük őket az elektronikus publikációban:

(<http://www.nytud.hu/buszi/index.html>).⁴

A BUSZI-2 adatok legújabb feldolgozásairól a kiadvány végén levő lista tájékoztat.

⁴ Az „Azonos vagy különböző?” tesztre vonatkozó adatokat talál az Olvasó Hattyár Helga – Kontra Miklós – Vargha Fruzsina Sára „Van-e Budapesten zárt *ë*?” című tanulmányában (*Magyar Nyelv* 105[2009]: 453–468), amiből megtudhatja például, hogy a felvétel 5. szópárában a *hëgyës* második magánhangzójának F1-e 462 Hz, F2-je 2175 Hz, a *hëgyes* második magánhangzójának F1-e 574 Hz, F2-je 2085 Hz volt. E szópár tagjait 14 ataközlőnk ítélte különböző jelentésűnek (lásd a **2000** itemet).

Az alábbiakban 50 budapesti adatközlő 671 tesztfeladatban megadott válasza olvasható a válaszlehetőségek megoszlása szerint.

VL1 (Szóbeli mondatkiegészítés I.)

Instrukció: Legyen szíves felolvasni a kártyán levő mondatot, úgy, hogy a jobb oldalon levő szót beleilleszti a baloldali mondatba. Például:
Én tegnap nem eleget. ALSZIK

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}	
10	1701	Ebben a jól nézel ki.	FARMER
2		1 ebben.....49 2 ebbe.....1	
20	1701	Ebben a jól nézel ki.	FARMER
1		1 farmerben.....29 2 farmerbe.....1 3 farmerban.....19 4 farmerba.....1	
30	1802 igazad van, mint legtöbbször.	TERMÉSZET
1		1 természetesen.....47 2 természetes hogy.....0 3 természetesen hogy.....0 4 természetesen <>.....3 5 természetes <> hogy.....0 6 természetesen <> hogy...0 7 természetes <>.....0 8 természetes.....0	
40	1903	Mari egy ingemet tegnap.	KIMOS
1		001 1 kimosta.....23 2 kimosott.....26	

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}	
50	2004	Azt kívánom Önöknek – mondta egy új fővárosi gimnázium felavatási ünnepélyén a miniszterhelyettes –, hogy művelt, munkaszerető és az újra mindig fogékony ifjakat bocsássonak ki az iskola falai közül. Szerezzék vissza a tudás becsületét! az előírásoktól mentes, önálló és egyéni tanári munka, mindannyiunk hasznára!	
1			VIRÁGZIK
		004 1 virágozzék.....32 2 virágozzon.....14	
60	2105	A találkozóra mi is szeretettel minden osztálytársunkat.	
1		1 várunk.....25 2 várjuk.....25	VÁR
70	2206	Képzeld, megyek az, és útközben meglátom, hogy ég az épület.	
1		1 iskolában.....3 2 iskolába.....47	ISKOLA
80	2307	Nem szükséges, hogy mindenki a levesből.	
1		1 egyék.....13 2 egyen.....37	ESZIK
90	2408	A főnökkel én is amikor kell.	
1		1 vitatkozok.....7 2 vitatkozom... .43	VITATKOZIK
100	2509	Annak a elveszett az erdőben a pénze.	
1		1 férfinak.....28 2 férfinek.....22	FÉRFI
110	2509	Annak a elveszett az erdőben a pénze.	
2		1 pénze.....37 2 pénzde.....13	FÉRFI
120	2610	Ha jobban megfizetnének, én jobban is dolgozni.	
1		1 tudnék.....44 2 tudnák.....6	TUD

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}	
130	2610	Ha jobban megfizetnének, én jobban is dolgozni.	TUD
2		1 dolgozni.....36 2 do<:>gozni.....14	
140	2711	Nem tudom, hogy már a vendég.	MEGJÖN
1		00.....1 1 megjött-e.....21 2 megjön-e.....12 3 meg fog-e jönni.....0 4 meg-e jött.....1 5 meg-e jön.....1 6 meg-e fog jönni.....0 7 megjött már.....12 8 megjön már.....2	
150	2812	Ebben a állandóan hideg van.	SZOBA
2		1 ebben.....50 2 ebbe.....0	
160	2812	Ebben a állandóan hideg van.	SZOBA
1		1 szobában.....49 2 szobába.....1	
170	2913	Versenyúszó vagyok, naponta kétszer	EDZ
1		1 edzek.....30 2 edzem.....20	
180	3014 járni nem olyan feltűnő, mint szmokingban.	FARMER
1		1 farmerben.....19 2 farmerbe.....3 3 farmerban.....27 4 farmerba.....1	
190	3014 járni nem olyan feltűnő, mint szmokingban.	FARMER
2		1 feltűnő.....29 2 föltűnő.....21	

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}	
200	3014 járni nem olyan feltűnő, mint szmokingban.	FARMER
2		1 szmokingban.....48 2 szmokingba.....2	
210	3115	Kérem, úgy, hogy ne kelljen a gyerekek előtt szégyenkeznünk.	VISELKEDIK
1		001 1 viselkedjék.....43 2 viselkedjen.....6	
220	3115	Kérem, úgy, hogy ne kelljen a gyerekek előtt szégyenkeznünk.	VISELKEDIK
2		1 kelljen.....6 2 kejjjen.....44	
230	3216	Éva mindig reggel kilenckor a boltot, és este hatkor zárja be.	NYIT
1		1 nyitja.....49 2 nyissa.....1	
240	3216	Éva mindig reggel kilenckor a boltot, és este hatkor zárja be.	NYIT
2		1 boltot.....50 2 bo<:><l>tot.....0	
250	3317	Tegnap Péter minden könyvemet az antikváriumba.	ELVISZ
1		1 elvitte.....32 2 elvitt.....18	
260	3317	Tegnap Péter minden könyvemet az antikváriumba.	ELVISZ
2		001 1 antikváriumba.....48 2 antikváriumban.....1	
270	3418 nincs semmi, amit a gyerek nem olvashat.	EZ
1		006 1 ezben.....0 2 ebben.....44	

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}	
280	3519	Ha nem lenne semmi enivaló itthon, akkor én se semmit.	ESZIK
2		001 1 se37 2 sem12	
290	3519	Ha nem lenne semmi enivaló itthon, akkor én se semmit.	ESZIK
1		001 1 ennék49 2 enném0	
300	3620	Én se ebéd után, pedig szeretnék.	ALHAT
2		1 se37 2 sem13	
310	3620	Én se ebéd után, pedig szeretnék.	ALHAT
1		004 1 alhatok37 2 alhatom9	
320	3721	Abban a nem mehetsz színházba.	FARMER
2		1 abban49 2 abba1	
330	3721	Abban a nem mehetsz színházba.	FARMER
1		1 farmerban30 2 farmerba1 3 farmerben19 4 farmerbe0	
340	3721	Abban a nem mehetsz színházba.	FARMER
2		1 színházba (hosszú í)13 2 színházba (rövid í)37	

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}	
350	3822 hogyan igazad van mindenben.	TERMÉSZET
1		002 1 természetes hogyan.....29 2 természetes <> hogyan.....12 3 természetesen hogyan.....4 4 természetesen <> hogyan.....3	
360	3822 hogyan igazad van mindenben.	TERMÉSZET
2		1 mindenben.....47 2 mindenbe.....3	
370	3923	És akkor bejött ebbe a és jelentkezett injekcióra.	SZOBA
1		1 szobában.....1 2 szobába.....49	
380	3923	És akkor bejött ebbe a és jelentkezett injekcióra.	SZOBA
2		1 jelentkezett.....44 2 jelen<t>kezett.....6	
390	3923	És akkor bejött ebbe a és jelentkezett injekcióra.	SZOBA
2		002 1 in-jekcióra.....0 2 injekcióra.....32 3 inekcióra.....16	
400	4024	Zoli minden könyvemet tegnap.	ELVISZ
1		1 elvitt.....19 2 elvitte.....31	
410	4125	Mi hatra jövünk, ti hányra ?	JÖN
1		1 jöttök.....48 2 jösztek.....2	
420	4226	Én ritkán reggel hatnál tovább.	ALSZIK
1		1 alszok.....9 2 alszom.....41	

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}	
430	4327	Ennek a nincs ma szerencséje.	
			FÉRFI
1		1 férfinak.....27 2 férfinak.....23	
440	4428 én szorgalmasabb is lenni, ha akarnék.	
			TUD
1		1 tudnék.....45 2 tudnák.....5	
450	4428 én szorgalmasabb is lenni, ha akarnék.	
			TUD
2		1 akarnék.....50 2 akarnák.....0	
460	4529	– Hová tetted a biciklit? – Kiraktam a	
			KERT
1		1 kertben.....1 2 kertbe.....49	
470	4630	Ha adnál neki, Pista is a gulyásból.	
			ESZIK
1		1 ennék.....1 2 enne.....49	

VL2 (Szóbeli mondatkiegészítés II.)

Instrukció: Legyen szíves felolvasni a kártyán levő mondatot, úgy, hogy a jobb oldalon levő szót beleilleszti a baloldali mondatba. Például:
Én tegnap nem eleget. ALSZIK

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}	
480	4931	Ennek a lakásnak két utcára néző van.	
			ABLAK
1		1 ablaka.....50 2 ablakja.....0	
490	5032	Sajnos nekem is el kell – mondta a tanító.	
			MEGY
1		001 1 mennem.....44 2 menni.....5	
500	5032	Sajnos nekem is el kell – mondta a tanító.	
			MEGY
2		1 tanító (hosszú í).....31 2 tanító (rövid í).....19	
510	5133	Kisfiam, ne menj arra, az a szomszéd	
			SZÖLŐ
1		1 szőlője.....45 2 szőleje.....5	
520	5234 meg szépen a levest! – mondta Kati a kislányának.	
			ESZIK
1		002 1 egyed.....0 2 edd.....48	
530	5335	Te is egy kicsit odébb, ha tudsz!	
			MEGY
1		1 menj.....45 2 menjél.....5	
540	5335	Te is egy kicsit odébb, ha tudsz!	
			MEGY
2		1 odébb.....50 2 odább.....0	

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}	
550	5436	Grapefruit juice-t mostanában én se, de kólát igen.	ISZIK
2		0015 1 grapefruit.....0 2 grepfruit.....0 3 grepfrújt.....0 4 grepfrút.....0 5 grépfrut.....7 6 grépfruit.....17 7 grépfrújt.....0 8 grépfrút.....11	
560	5436	Grapefruit juice-t mostanában én se, de kólát igen.	ISZIK
2		00.....4 1 juicet.....0 2 dzsúsz.....40 3 dzsuszt.....3 4 dzsúzt.....3 5 dzsuzt.....0 6 juicét.....0	
570	5436	Grapefruit juice-t mostanában én se, de kólát igen.	ISZIK
2		1 se.....30 2 sem.....20	
580	5436	Grapefruit juice-t mostanában én se, de kólát igen.	ISZIK
1		00.....2 1 iszok.....11 2 iszom.....37	
590	5537 lenni a mai rendszerben is előnyösebb, mint nőnek lenni.	FÉRFI
1		1 férfinek.....25 2 férfinak.....25	
600	5638	– Nem engedhetjük meg, hogy itt mindenki úgy, ahogy akar – mondta Jenő bá, és rávágott öklével az asztalra.	VISELKEDIK
1		1 viselkedjék.....24 2 viselkedjen.....26	

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}	
610	5739	Azt akarom, hogy ő ki az ajtót.	
			NYIT
1		1 nyissa.....50 2 nyitja.....0	
620	5840	A szomszédomnak szép virágai vannak, igen büszke is a kertjére. A múltkor észrevette, hogy bámulom a virágait, s így szólt: Tetszenek, ugye? A maga kertje is lehetne ilyen. Ha azt akarja, hogy az a kert is ilyen szépen , akkor tőlem vegyen virághagymát!	
			VIRÁGZIK
1		1 virágozzék.....37 2 virágozzon.....13	
630	5941	A találkozóra minden régi osztálytársunkat mi is szeretettel	
			VÁR
1		1 várjuk.....37 2 várunk.....13	
640	6042	Történetünk Európában, annak is egy furcsa vidékén, a Tiszántúlon, akár is játszódhatna.	
			DEBRECEN
2		1 Európában.....48 2 Európába.....2	
650	6042	Történetünk Európában, annak is egy furcsa vidékén, a Tiszántúlon, akár is játszódhatna.	
			DEBRECEN
1		1 Debrecenben....48 2 Debrecenbe.....2	
660	6143	Miért akarsz, hogy én is, ha egyszer nincs kedvem enni.	
			ESZIK
2		1 miért.....38 2 miér.....1 3 mié.....0 4 mért.....11 5 mér.....0 6 mé.....0	
670	6143	Miért akarsz, hogy én is, ha egyszer nincs kedvem enni.	
			ESZIK
1		1 egyek.....42 2 egyem.....8	

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}	
680	6244	Ha én még egyszer, elbocsátanak az állásomból.	ELKÉSIK
2		1 egy-szer.....0 2 etyszer.....17 3 etycer.....17 4 eccer.....16	
690	6244	Ha én még egyszer, elbocsátanak az állásomból.	ELKÉSIK
1		1 elkések.....29 2 elkésem.....21	
700	6345 meg rögtön a főzeléket! – mondta a tanító a napközis menzán egy fiúnak.	ESZIK
1		00.....4 1 edd.....44 2 egyed.....2	
710	6345 meg rögtön a főzeléket! – mondta a tanító a napközis menzán egy fiúnak.	ESZIK
2		1 tanító (hosszú í).....25 2 tanító (rövid i).....25	
720	6345 meg rögtön a főzeléket! – mondta a tanító a napközis menzán egy fiúnak.	ESZIK
2		1 fiúnak (hosszú ú).....15 2 fiúnak (rövid u).....35	
730	6446	Nem akarom, hogy az alsószoknyám.	KILÁTSZIK
1		00.....2 1 kilátsszék.....9 2 kilátsszon.....14 3 kilátászódjék.....9 4 kilátászódjon.....16	
740	6547 innen! – kiáltotta Balázska a közelgő farkaskutyának.	MEGY
1		00.....2 1 menj.....48 2 menjél.....0	

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}	
750	6648	Mari nincs berácsozva, de Pistáié igen.	
			ABLAK
1		1 ablaka.....48 2 ablakja.....2	
760	6749	Nekem fel kell a Svábhegyre.	
			MEGY
2		002 1 fel.....48 2 föl.....0	
770	6749	Nekem fel kell a Svábhegyre.	
			MEGY
1		003 1 mennem.....47 2 menjek.....0	
780	6850	– Melyik bögrét adjam oda? – A	
			PETTYES
2		005 1 ad-jam.....1 2 adgyam.....1 3 agyjam.....5 4 aggyam.....38	
790	6850	– Melyik bögrét adjam oda? – A	
			PETTYES
1		001 1 pettyeset.....32 2 pettyest.....17	
800	6951	Az új adótörvények a mai újságban	
			OLVASHAT
2		1 ujságba(n) (rövid u).....19 2 újságba(n) (hosszú ú).....31	
810	6951	Az új adótörvények a mai újságban	
			OLVASHAT
2		1 újságban.....49 2 újságba.....1	

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}	
820	6951	Az új adótörvények a mai újságban	
			OLVASHAT
1		00.....3	
		1 olvashatók.....42	
		2 olvashatóak.....5	
830	7052	Ezek az én gyerekeim, azok viszont	
			PISTA
1		1 Pistáé.....37	
		2 Pistáéi.....13	
840	7153	Menj ki a a spájzba!	
			LEKVÁR
1		1 lekvárért.....43	
		2 lekvárér.....7	
850	7153	Menj ki a a spájzba!	
			LEKVÁR
2		1 spájzba.....44	
		2 spejzba.....5	
		3 spejzbe.....1	
		4 spajzba.....0	
860	7254	Sanyi bácsi 70 éves. Egy öregebb ember azt mondta róla, hogy tacskozó.	
			NÁLA
1		1 nála.....42	
		2 nálánál.....8	
870	7355	Angyalom, mosd meg a gyerekek, mielőtt odaadnád nekik.	
			SZŐLŐ
2		00.....1	
		1 mozd meg.....31	
		2 mozs meg.....18	
880	7456	Anna, te ne semmit holnapig!	
			CSINÁL
1		00.....3	
		1 csinálj.....43	
		2 csináljál.....4	

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}	
890	7557	Nem tudom, hogy vajon már a vendég.	MEGJÖN
1		00.....3	
		1 megjött-e.....25	
		2 megjön-e.....13	
		3 meg fog-e jönni.....0	
		4 meg-e jött.....0	
		5 meg-e jön.....1	
		6 meg-e fog jönni.....0	
		7 megjön.....2	
		8 megjött.....6	
900	7658	Tegnap Jancsi minden könyvemet.	ELVISZ
1		1 elvitt.....17	
		2 elvitte.....33	
910	7759	Ha a szüleim akarnák, én szorgalmasabb is lenni.	TUD
1		1 tudnák.....5	
		2 tudnék.....45	
920	7860	Holnap már szabad lesz parkolni a Roosevelttéren, de tegnap még nem	SZABAD
2		00.....2	
		1 rózevelt.....1	
		2 rózvelt.....9	
		3 rózevelt.....15	
		4 rozvelt.....4	
		5 rúzevelt.....0	
		6 rúszvelt.....0	
		7 rúzvelt.....15	
		8 ruzvelt.....4	
		9 ruszvelt.....0	
930	7860	Holnap már szabad lesz parkolni a Roosevelttéren, de tegnap még nem	SZABAD
1		00.....3	
		1 volt szabad.....40	
		2 szabadott.....7	

O1L|G (Lassú és gyors olvasás: „Jóska barátom...”)

Minden szöveget kétszer olvastak fel az adatközlők, először lassan, másodszor gyorsan.

Instrukció, lassú olvasás: Itt van egy szöveg. Kérem, olvassa el magában. [A terepmunkás átadja a szöveget olvasásra.] Most pedig olvassa fel úgy, mintha egy barátjának olvasná fel, akinek nemrég operálták a szemét, s ezért nem szabad még olvasnia.

Jóska barátom, akinek a kabátján két lyuk is van, fölbiztatta a vele hasonszőrű srácokat, hogy irjanak hosszú dolgozatokat – hadd kinlódjanak a tanárok a javítással! Mikor már a sokadik nagyon hosszú dolgozatot javították, a tanárokból fölmerült a gyanu, hogy az újabban írt dolgozatok nem véletlenül ilyen hosszúak.

Instrukció, gyors olvasás: Most legyen szíves ugyanezt gyorsan felolvasni. Képzeld el, hogy sürgősen ki kell mennie a vécére, de addig nem mehet, amíg ezt fel nem olvasta.

Egy-egy cellában az első itemszám a lassú olvasásra, a második a gyors olvasásra vonatkozik, például a 940-es itemszám a *kabátján*-beli palatális asszimiláció lassú olvasáskor hallható realizációit mutatja, az 1110-es viszont ugyanennek gyors olvasáskor hallható realizációit. Az adatokat tartalmazó cellában az első számok a lassú, a másodikok a gyors realizációkat mutatják, például lassú olvasáskor a „2 kabáttyán” választ 34 adatközlő produkálta, gyors olvasáskor viszont csak 16-an produkálták.

Két megjegyzés a második ellenőrzésről

1) Hiányzó adatok

Amikor a lejegyző/kódoló és ellenőre (legtöbbször Borbély Anna és Bartha Csilla) eltérően ítélték meg egy jelenséget, akkor az adatokat második ellenőrként⁵ Kontra Miklós is megítélte. A második ellenőrzés 2007-ben történt, 2008 januárjában ért véget. Az alapfelképzelés az volt, hogy majd a második ellenőr, mint legélesebb fülű munkatárs, eldönti, hogy a lejegyzőnek vagy az ellenőrnek van-e igaza. Ez az elképzelés naivnak bizonyult, ami egyebek mellett abból is látszik, hogy a véglegesített adatbázisban előfordulnak (bár nem túl nagy számban) olyan adatok, amikor a második ellenőr a lejegyzőtől és az ellenőrtől

⁵ A kutatási dokumentációban, emlékeztetőnkben az itteni „második ellenőr” más néven („szuperellenőr”) szerepel.

eltérően ítelt, például Borbély Anna 1-et kódolt, Bartha Csilla 2-t, de Kontra Miklós végleges adatként a 3-at rögzítette.

A második ellenőrzéskor nyilvánvalóvá vált, hogy bizonyos adatokat automatikusan ki kell zárunk az elemzendő adatok közül, mert az eredeti lejegyző/kódolóprogramban a felajánlott válaszlehetőségek között nem fordult elő az, ami a felvételen hallatszik. Ergo a lejegyző, ha az elvárásoknak megfelelően kódolt, vagyis a felajánlott válaszok egyikét választotta, akkor valójában már a kódoláskor pontatlan adatot vitt be, ugyanis valószínűleg úgy gondolkodott, hogy „A válaszok között egy sincs, ami megfelelne annak, amit hallok, de még mondjuk a 3. válasz van hozzá a legközelebb, tehát ezt fogom kódolni.” Mivel ezt csak feltételezhetjük, de nem tudjuk, legjobb, ha ezeket az adatokat eleve hiányzó adatoknak tekintjük. Hiányzó adataink a következők:

1670 (minimális párok) és **2800, 3180** (O3L|G), mert a tesztszó (*bontsd föl*) gyakran [bonst föl]-nek hangzott, ez azonban nem volt a fölajánlott válaszok között.

2830 és **3210** (O3L|G), mert a tesztszó (*olvasd fel*) gyakran [olvast fel]-nek hangzott, de ez nem volt a fölajánlott válaszok között.

6240 és **6470** (O7L|G), mert az *a háború utáni hónapokban* szövegben az egymást követő [u] hangok megnehezítik az értékelést.

6580 (VL6), mert tévedésből nem volt felajánlva a legnormálisabb válasz: horgya.

2) Magánhangzó hosszúság

A magánhangzók hosszúságának kérdésében a második ellenőr munka közben belátta, hogy sok esetben nem tudhat jól dönteni. A lejegyző és az ellenőr általában egész interjúkkal dolgoztak, vagyis nekik volt idejük alkalmazkodni az adatközlő hosszú és rövid magánhangzóihoz. Hozhattak olyan döntéseket, amelyek kellő hosszúságú összefüggő beszéd alapján születtek. Velük szemben a második ellenőr csak izolált szavakat hallott, ő nem hasonlíthatta a hallott magánhangzót semmi máshoz, csak saját szubjektív hosszú : rövid ítéleteket rögzíthetett. Ebből az következik, hogy amikor a második ellenőr adata létezik, vagyis amikor lejegyző és ellenőre nem értettek egyet, akkor a későbbi elemzők jól teszik, ha óvatosan bánnak a második ellenőrtől származó „végleges adattal”. Tekintve, hogy ebből a publikációból az Olvasó nem tudhatja meg, hogy melyik adat született lejegyző és ellenőre azonos ítéletéből, s melyik adat származik a második ellenőrtől, célszerű a hosszú és rövid magánhangzó-realizációkra vonatkozó itemek adatait fenntartással kezelni. A következő itemekről van szó:

340, 500, 710, 720, 800, 960–1000, 1030, 1050–1100, 1280, 1290, 1410, 1440, 1850, 1950, 2230, 2270, 2300, 2530, 2550–2570, 2640, 2720, 2730, 2770, 2850, 2870, 2910, 2960, 3000, 3020, 3060, 3070, 3790, 3850, 3920, 3960, 3970, 4020, 4340, 4360–4380, 4410–4440, 4460, 4480–4500, 4530, 4560–4590, 4620, 5240, 5280, 5780, 5840, 5970, 6060, 6090, 6110, 6140, 6150, 6180, 6210, 6230, 6240, 6280, 6290, 6570 és 6690.

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
940	7901	Jóska barátom, akinek a kabátján
1110		1 kabát-ján.....0.....1 2 kabáttyán.....34.....16 3 kabátyán.....16.....33
950	7902	két lyuk is van,
1120		00.....1.....1 1 két-juk.....47.....46 2 kéttyuk.....2.....0 3 kéttyuk.....0.....3
960	7903	fölbiztatta
1130		00.....0.....1 1 fölbízatta (hosszú í).....21.....12 2 fölbízatta (rövid í).....29.....37
970	7904	hasonszórü
1140		1 hasonszórü (hosszú ü).....15.....4 2 hasonszórü (rövid ü).....35.....46
980	7905	írjanak
1150		1 írjanak (hosszú í).....37.....36 2 írjanak (rövid í).....13.....14
990	7906	hosszu
1160		1 hosszú (hosszú ú).....14.....10 2 hosszú (rövid u).....36.....40
1000	7907	kinlódjanak
1170		1 kínlódjanak (hosszú í).....19.....6 2 kínlódjanak (rövid í).....31.....44

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
-----	-----	--

1010	⁷⁹⁰⁸	kinlódjanak
-------------	-----------------	--------------------

1180		
-------------	--	--

00.....	1.....	1
1 kinlód-janak.....	0.....	0
2 kinlóggyanak.....	27.....	18
3 kinlóggyanak.....	22.....	31

1020	⁷⁹⁰⁹	kinlódjanak
-------------	-----------------	--------------------

1190		
-------------	--	--

00.....	1.....	1
1 kin-lódjanak.....	34.....	30
2 killódjanak.....	15.....	19

1030	⁷⁹¹⁰	javitással
-------------	-----------------	-------------------

1200		
-------------	--	--

1 javítással (hosszú í).....	23.....	22
2 javítással (rövid í).....	27.....	28

1040	⁷⁹¹¹	javitással
-------------	-----------------	-------------------

1210		
-------------	--	--

00.....	0.....	1
1 javítással.....	30.....	17
2 javítással.....	20.....	32

1050	⁷⁹¹²	hosszu
-------------	-----------------	---------------

1220		
-------------	--	--

1 hosszú (hosszú ú).....	16.....	10
2 hosszú (rövid u).....	34.....	40

1060	⁷⁹¹³	javitották
-------------	-----------------	-------------------

1230		
-------------	--	--

1 javították (hosszú í).....	24.....	17
2 javították (rövid í).....	26.....	33

1070	⁷⁹¹⁴	gyanu
-------------	-----------------	--------------

1240		
-------------	--	--

1 gyanú (hosszú ú).....	19.....	19
2 gyanu (rövid u).....	31.....	31

1080	⁷⁹¹⁵	ujabban
-------------	-----------------	----------------

1250		
-------------	--	--

1 újabban (hosszú ú).....	42.....	39
2 újabban (rövid u).....	8.....	11

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
1090	⁷⁹¹⁶	irt
1260		
		1 irt (hosszú í).....27.....18
		2 irt (rövid i).....23.....32
1100	⁷⁹¹⁷	hosszuak
1270		
		00.....0.....1
		1 hosszúak (hosszú ú).....13.....9
		2 hosszúak (rövid u).....37.....40

O2L|G (Lassú és gyors olvasás: „Meghirdettem...”)

Meghirdettem az újságban a házamat, s mindjárt sokan jelentkeztek, hogy meg szeretnék nézni. Nincs ugyan nyolc szobája a háznak, csak négy, de ez is nagy vonzóerő! Van két játszótér is a közelben, ami szintén emeli a ház értékét. Az egyik vevő igen komolyan érdeklődött: mindent gondosan megtekintgetett – négyszer is visszajött, hogy meggyőződjön a ház értékeiről. Ezt a vevőt a felesége finoman noszogatta: – Jenő, kösd meg az üzletet, ennél jobb házat nem fogunk találni, meglátod. Jenő a neje felszólításaira csak bólintgatott, de nemigen akarta kimondani az igen-t. Amikor a negyedik látogatás után elmentek, csak annyit mondtam, hogy „Viszontlátásra”, s rágyújtottam egy Sopianaera.

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
1280	8201	meghirdettem
1460		
		00.....0.....1
		1 meghirdetem (hosszú í).....16.....8
		2 meghirdetem (rövid í).....34.....41
1290	8202	újságban
1470		
		00.....0.....1
		1 újságban (hosszú ú).....36.....26
		2 újságban (rövid u).....14.....23
1300	8203	újságban
1480		
		00.....0.....1
		1 újságban.....48.....45
		2 újságba.....2.....4
1310	8204	jelentkeztek
1490		
		00.....0.....1
		1 jelentkeztek.....43.....40
		2 jelenkeztek.....7.....9
1320	8205	nyolc szobája
1500		
		00.....0.....1
		1 nyolc-szobája.....46.....43
		2 nyolcobája.....4.....6

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}	
1330	8206	két játszótér	
1510			
		00.....	0.....1
		1 két-játszótér.....	50.....49
		2 kétjászótér.....	0.....0
1340	8207	játszótér	
1520			
		00.....	0.....1
		1 ját-szótér.....	0.....1
		2 jáccótér.....	50.....48
1350	8208	közelben	
1530			
		00.....	0.....1
		1 közelben.....	47.....42
		2 közelbe.....	3.....7
1360	8209	mindent gondosan	
1540			
		00.....	0.....1
		1 mindent gondosan.....	46.....41
		2 minden gondosan.....	4.....8
1370	8210	megtekintgetett	
1550			
		00.....	7.....3
		megtekintgetett.....	11.....7
		2 megtekingetett.....	32.....40
1380	8211	négyszer	
1560			
		00.....	0.....2
		1 nétszer.....	33.....18
		2 néccer.....	17.....30
1390	8212	meggyőződjön	
1570			
		00.....	3.....4
		1 meggyőződ-jön.....	0.....0
		2 meggyőzőggyön.....	47.....46

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}	
1400	8213	kösd meg	
1580			
		00.....	0.....1
		1 közsdmeg.....	36.....24
		2 közsmeg.....	14.....25
1410	8214	felszólításaira	
1590			
		00.....	0.....1
		1 felszólításaira (hosszú í).....	17.....21
		2 felszólításaira (rövid i).....	33.....28
1420	8215	bólintgatott	
1600			
		00.....	10.....8
		1 bólintgatott.....	23.....22
		2 bólingatott.....	17.....20
1430	8216	vizontlátásra	
1610			
		00.....	0.....1
		1 vizontlátásra.....	49.....47
		2 vizonlátásra.....	1.....2
1440	8217	rágyújtottam	
1620			
		00.....	0.....1
		1 rágyújtottam (hosszú ú).....	25.....18
		2 rágyujtottam (rövid u).....	25.....31
1450	8218	Sopianaera	
1630			
		00.....	0.....1
		1 Sopianaera.....	15.....15
		2 Sofianaera.....	35.....34

VL3 (Minimális párok)

Instrukció: Most átadok Önnek néhány cédulát, mindegyiken két szó lesz, legyen szíves felolvasni őket!

{I} {K} **{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}**

1640₈₅₀₁ ember – emberben

- 1 e-k azonosak.....31
- 2 e-k különböznek.....19

1650₈₅₀₁ ember – EMBERBEN

- 1 emberben.....50
- 2 emberbe.....0

1660₈₅₀₂ BONTSD FEL – bonts fel

- 1 bontsd fel.....50
- 2 bontsd föl.....0

1670₈₅₀₂ BONTSD FEL – bonts fel

- 00.....0
- 1 bonzsd fel.....0
- 2 bonzds fel.....0
- 3 bonzs fel.....0
- 4 bonzst fel.....0
- 5 boncst fel.....0
- 6 boncs fel.....0
- 7 bons fel.....0
- 8 boncsd fel.....0

1680₈₅₀₃ KISZ-SZOBA – kis szoba

- 1 kisz <> szoba.....19
- 2 kis-szoba.....0
- 3 kisszoba.....31
- 4 kiszoba.....0

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
-----	-----	--

1690	8504	ADJA – hagyja
-------------	------	----------------------

1	ad-ja.....	8
2	adgya.....	1
3	agyja.....	3
4	aggya.....	38

1700	8504	adja – HAGYJA
-------------	------	----------------------

00	1	
1	hagy <> ja.....	1
2	hagy-ja.....	8
3	haggya.....	40
4	hagya.....	0

1710	8505	elmegyünk – FELMEGYÜNK
-------------	------	-------------------------------

1	felmegyünk.....	50
2	fölmegyünk.....	0

1720	8606	HAT SZOROS – hatszoros
-------------	------	-------------------------------

00	1	
1	hat <> szoros.....	23
2	hat-szoros.....	20
3	hatcoros.....	5
4	haccoros.....	1

1730	8606	hat szoros – HATSZOROS
-------------	------	-------------------------------

00	1	
1	hat <> szoros.....	1
2	hat-szoros.....	15
3	haccoros.....	28
4	hacszoros.....	5

1740	8607	lehet – lehetett
-------------	------	-------------------------

1	e-k azonosak.....	31
2	e-k különböznek.....	19

1750	8608	ERDŐBEN – erdőbe
-------------	------	-------------------------

1	erdőben.....	50
2	erdőbe.....	0

{I} {K} {A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}

1760 ⁸⁶⁰⁹ **ránts le – RÁNTSD LE**

00	7
1 rándzsd le.....	38
2 rándzs le.....	4
3 ránzs le.....	1

1770 ⁸⁶¹⁰ **RÁCSSZERŰ – Rác-szerű**

00	1
1 rác <> szerű.....	4
2 rác-szerű.....	40
3 rácszerű.....	5
4 ráccerű.....	0

1780 ⁸⁶¹⁰ **rácsszerű – RÁCZ-SZERŰ**

1 rác <> szerű.....	32
2 rác-szerű.....	18
3 ráccerű.....	0

1790 ⁸⁷¹¹ **ATYJA – adja**

1 aty <> ja.....	1
2 aty-ja.....	8
3 atya.....	41

1800 ⁸⁷¹¹ **atyja – ADJA**

1 ad-ja.....	14
2 adgya.....	1
3 agyja.....	5
4 aggya.....	30

1810 ⁸⁷¹² **megtanultam – megtanultuk**

00	1
1 megtanult(am/uk).....	47
2 megtanú<:><l>t(am/uk).....	2

1820 ⁸⁷¹³ **beteges – BETEGESEN**

1 e-k azonosak.....	30
2 e-k különböznek.....	20

{I} {K} {A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}

1830	<small>8713</small>	beteges – BETEGESEN	
		1 betegesen.....	35
		2 betegessen.....	15
1840	<small>8714</small>	LOMBTALANÍT – lomtalanít	
		1 lomb <> talanít.....	5
		2 lomptalanít.....	29
		3 lomtalanít.....	16
1850	<small>8714</small>	lombtalanít – lomtalanít	
		1 lombtalanít (hosszú í).....	41
		2 lombtalanít (rövid í).....	9
1860	<small>8714</small>	lombtalanít – lomtalanít	
		1 lom(b)tanít.....	48
		2 lom(b)tanít.....	2
1870	<small>8715</small>	LÁTJÁK – látták	
		1 lát-ják.....	5
		2 láttyák.....	43
		3 látyák.....	2
1880	<small>8816</small>	följössz – följösztek	
		1 följö(ssz/tt)ök.....	46
		2 feljö(ssz/tt)ök.....	4
1890	<small>8816</small>	följössz – FÖLJÖSSZTÖK	
		1 jössztek.....	50
		2 jöttek.....	0
1900	<small>8817</small>	kertbe – kertben	
		00.....	1
		1 kertbe(n).....	49
		2 kerbe(n).....	0

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
1910	8817	kertbe – KERTBEN
		1 kertben.....50
		2 kertbe.....0
1920	8818	nem kap semmit – NEM KAPSZ SEMMIT
		1 kapsz semmit.....49
		2 kap semmit.....1
1930	8819	ezerszer – ezeregyszer
		1 e-k azonosak.....37
		2 e-k különböznek.....13
1940	8819	ezerszer – EZEREGYSZER
		1 ezeregy-szer.....0
		2 ezeretyszer.....46
		3 ezeretycer.....4
		4 ezereccer.....0
1950	8820	ÍRT – irt
		1 írt (hosszú í).....48
		2 irt (rövid i).....2

AK1 (Azonos vagy különböző?)⁶

Instrukció: Szópárokat fog hallani. Állapítsa meg, hogy egy-egy párban azonos-e a jelentése a szavaknak, vagy sem. Ha a két szó ugyanazt jelenti, például ALMA – ALMA, karikázza be az A betűt! Ha a két szó jelentése különbözik, például ALMA – KÖRTE, a K betűt kell bekarikáznia. Íme két próbafeladat. Kérem, jelölje válaszait a válaszlapon, a megfelelő betű bekarikázásával. Első próbafeladat: HAT – HÉT. (szünet) A két szó jelentése különbözik. Tehát a helyes válasz K, különböző. Második próbafeladat: EPER – EPER. (szünet) A két szó jelentése azonos. Tehát a helyes válasz A, azonos. Amint látható a példákban, azt kell Önnek eldöntenie, hogy a két szónak a jelentése azonos-e. Néha a szavaknak a jelentése azonos, de a kiejtése különbözik. Például [kosut] – [kosút]. Itt a helyes válasz A, azonos, mert [kosut] is, [kosút] is ugyanazt jelenti. Íme még három próbafeladat. Azonos-e a jelentése ennek a két szónak? FELMEGY – FÖLMEGY. (szünet) A helyes válasz A, azonos, mert mindkét szó ugyanazt jelenti. A negyedik próbafeladat: RÁZ – RÉZ. (szünet) A helyes válasz K, különböző, mert RÁZ és RÉZ nem ugyanazt jelentik. Ötödik próbafeladat: PAPÍR – PAPIR. (szünet) A helyes válasz A, azonos, mert PAPÍR ugyanazt jelenti mint PAPIR, noha a kiejtése a két szónak kissé különbözik. Kezdhetjük?

AZ ELEKTRONIKUS PUBLIKÁCIÓBAN (<http://www.nytud.hu/buszi/index.html>) A PDF FÁJL UTÁN HALLGATHATÓ MEG AZ „AZONOS VAGY KÜLÖNBÖZŐ?” TESZT EREDETI HANGFELVÉTELE.

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
1960	9101	gyanu – gyanú
		00.....1
		1 Azonos.....44
		2 Különböző.....5

⁶ A BUSZI-2 adatbázisában szereplő adatok az AK1, AK2 és AK3 feladatsorok esetében a válaszlapok mechanikus másolatai. A leírt válaszokat az adatközlők több esetben módosították a feladat megoldását követő beszélgetésben. Ezek a módosítások ebben az adatbázisban nincsenek feltüntetve. A beszélgetés során módosított válaszok megismeréséhez az interjúk társalgási moduljai közül a feladatokat közvetlenül követő modulokat kell tanulmányozni.

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
-----	-----	--

1970	9102	kínt – kint
		1 Azonos.....29
		2 Különböző.....21
1980	9103	fel – föl
		1 Azonos.....48
		2 Különböző.....2
1990	9104	sor – sör
		1 Azonos.....0
		2 Különböző.....50
2000	9105	hëgyës – hëgyes
		1 Azonos.....36
		2 Különböző.....14
2010	9106	írjanak – irjanak
		1 Azonos.....48
		2 Különböző.....2
2020	9107	meglássa – meglátja
		1 Azonos.....26
		2 Különböző.....24
2030	9108	jelenkezik – jelentkezik
		00.....1
		1 Azonos.....48
		2 Különböző.....1
2040	9109	értem – értëm
		1 Azonos.....21
		2 Különböző.....29
2050	9110	hat – hát
		1 Azonos.....0
		2 Különböző.....50

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
-----	-----	--

2060	9111	házban – házba
-------------	-------------	-----------------------

00.....	1
1 Azonos.....	15
2 Különböző.....	34

2070	9112	ígér – ígér
-------------	-------------	--------------------

1 Azonos.....	47
2 Különböző.....	3

2080	9113	csinálnák – csinálnék
-------------	-------------	------------------------------

1 Azonos.....	14
2 Különböző.....	36

2090	9114	hosszú – hosszú
-------------	-------------	------------------------

1 Azonos.....	47
2 Különböző.....	3

2100	9115	ossza – osztja
-------------	-------------	-----------------------

00.....	1
1 Azonos.....	20
2 Különböző.....	29

2110	9116	kertbe – kertben
-------------	-------------	-------------------------

1 Azonos.....	21
2 Különböző.....	29

2120	9117	fönn – fenn
-------------	-------------	--------------------

1 Azonos.....	48
2 Különböző.....	2

2130	9118	elbírál – elbírál
-------------	-------------	--------------------------

1 Azonos.....	47
2 Különböző.....	3

2140	9119	engemet – engem
-------------	-------------	------------------------

1 Azonos.....	45
2 Különböző.....	5

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
2150	9120	kiirt – kiirt
		1 Azonos.....8
		2 Különböző.....42
2160	9121	fésü – fésű
		1 Azonos.....46
		2 Különböző.....4

VL4 (Szólísta)

Instrukció: Adok Önnek néhány cédulát. Mindegyiken van öt-hat szó, legyen szíves fölolvassni őket!

{I} {K} {A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}

2170	9711	injekció	
		00.....	1
		1 in-jekció.....	1
		2 inyekció.....	44
		3 inekció.....	4
2180	9712	ember	
		1 e-k azonosak.....	38
		2 e-k különböznek.....	12
2190	9713	erdőbe	
		1 erdőbe.....	48
		2 erdőben.....	2
2200	9714	bontsd föl	
		00.....	5
		1 bondzsd föl.....	2
		2 bondzs föl.....	0
		3 bonzs föl.....	0
		4 bonzst föl.....	3
		5 boncst föl.....	32
		6 boncs föl.....	7
		7 bons föl.....	1
		8 boncsd föl.....	0
		9 bonzsd föl.....	0
2210	9715	egyszer	
		1 egy-szer.....	2
		2 etyszer.....	29
		3 etycer.....	12
		4 eccer.....	7

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
-----	-----	--

2220	9721	konkurrál
		1 konkurrál (rr).....10
		2 konkurál (r).....40
2230	9722	zsúri
		1 zsúri (hosszú ü).....41
		2 zsüri (rövid ü).....9
2240	9723	klozett
		1 klozett (tt).....31
		2 klozet (t).....19
2250	9724	nejlon
		1 nejlon.....48
		2 nájlon.....2
2260	9725	ventillátor
		1 ventillátor (ll).....29
		2 ventilátor (l).....21
2270	9726	hívó (hosszú í)
		1 hívó (hosszú í).....49
		2 hívó (rövid i).....1
2280	9831	röntgen
		1 röntgen.....19
		2 röngen.....30
		3 röggen.....1
2290	9832	kis szobában
		1 kis <> szobában.....3
		2 kis-szobában.....29
		3 kisszobában.....18
		4 kiszobában.....0

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
-----	-----	--

2300	9834	lomtalanít (hosszú í)
		1 lomtalanít (hosszú í).....37
		2 lomtalanit (rövid í).....13
2310	9835	kertben
		1 kertben.....50
		2 kertbe.....0
2320	9841	juice
		00.....3
		1 juice.....1
		2 dzsúsz.....8
		3 dzsusz.....1
		4 dzsúz.....37
		5 dzsuz.....0
2330	9842	eljöszök
		1 el-jöszök.....31
		2 ejjöszök.....12
		3 ejöszök.....7
2340	9843	adja
		1 ad-ja.....5
		2 adgya.....0
		3 agyja.....1
		4 aggya.....44
2350	9844	hat szoros
		1 hat <> szoros.....18
		2 hat-szoros.....27
		3 hatcoros.....2
		4 haccoros.....3
2360	9945	KISZ-szoba
		1 kisz <> szoba.....27
		2 kisszoba.....23

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
-----	-----	--

2370	9951	rántsd le
		00.....6
		1 rándzsd le.....28
		2 rándzs le.....11
		3 ránzs le.....5
2380	9952	beteges
		1 e-k azonosak.....35
		2 e-k különböznek.....15
2390	9953	látják
		1 lát-ják.....3
		2 láttják.....45
		3 látják.....2
2400	9954	spray
		1 spréj.....0
		2 spré.....24
		3 szpréj.....5
		4 szpré.....21
		5 spraj.....0
		6 spraji.....0
		7 szpraj.....0
2410	9955	te sem kapsz semmit
		00.....1
		1 kapsz <> semmit.....7
		2 kapsz semmit.....31
		3 kap ssemmit.....9
		4 kap semmit.....2
2420	9961	kertbe
		1 kertbe.....47
		2 kertben.....3
2430	9961	kertbe
		1 kertbe(n).....49
		2 kerbe(n).....1

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
-----	-----	--

2440	9962	lombtalanok
-------------	------	--------------------

1 lomb <> talanok.....	4
2 lomptalanok.....	37
3 lomtalanok.....	9

2450	9963	Tanultatok
-------------	------	-------------------

1 tanultatok.....	47
2 tanútatok.....	3
3 tanutatok.....	0

2460	9964	rácsszerűen
-------------	------	--------------------

1 rács <> szerűen.....	5
2 rács-szerűen.....	41
3 rácsszerűen.....	4
4 ráccerűen.....	0

2470	9965	rántsz le
-------------	------	------------------

00.....	2
1 rántsz le.....	2
2 ráncsz le.....	37
3 rándzsz le.....	9

2480	10071	erdőben
-------------	-------	----------------

1 erdőbe.....	0
2 erdőben.....	50

2490	10072	lehet
-------------	-------	--------------

1 e-k azonosak.....	37
2 e-k különböznek.....	13

2500	10073	adja
-------------	-------	-------------

1 ad-ja.....	5
2 adgya.....	1
3 agyja.....	2
4 aggya.....	42

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
-----	-----	--

2510	10074	bonts fel
		00.....6
		1 boncs fel.....43
		2 bont-s fel.....1
2520	10075	stress
		1 stressz.....44
		2 stresz.....2
		3 stress.....1
		4 stres.....0
		5 sztrezz.....2
		6 sztresz.....1
		7 sztrezz.....0
		8 sztres.....0
2530	10081	hűvös
		1 hűvös (hosszú ü).....33
		2 hűvös (rövid ü).....17
2540	10082	ventilátor
		1 ventilátor (I).....33
		2 ventillátor (II).....17
2550	10083	színház (hosszú í)
		1 színház (hosszú í).....18
		2 színház (rövid i).....32
2560	10084	zsüritag
		1 zsüritag (hosszú ü).....30
		2 zsüritag (rövid ü).....20
2570	10085	útköltség
		1 útköltség (hosszú ú).....11
		2 utiköltség (rövid u).....39

{I} {K} {A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}

2580	10085	útiköltség	
		1 útiköltség.....	48
		2 útikö<:><l>tség.....	2
		3 útikö<:>ltség.....	0
2590	10085	útiköltség	
		1 útiköltség.....	48
		2 útiköltség.....	2
2600	10086	Klozet	
		1 klozet.....	41
		2 klozett.....	9
2610	10191	grapefruit	
		00	30 ⁷
		1 grapefruit.....	0
		2 grepfrujt.....	0
		3 grepfrút.....	0
		4 grepfrut.....	0
		5 grépfrújt.....	8
		6 grépfrút.....	9
		7 grépfrut.....	3
2620	10192	hagyja	
		1 hagy <> ja.....	1
		2 hagy-ja.....	5
		3 haggya.....	42
		4 hagyja.....	2
2630	10193	hatszoros	
		00	2
		1 hat <> szoros.....	1
		2 hat-szoros.....	19
		3 haccoros.....	19
		4 hacszoros.....	9

⁷ A 30 hiányzó adat annak tudható be, hogy nem láttuk előre, milyen változatokat fognak használni adatközlőink. Például ilyeneket mondtak: grépfruit, gréfrút, grépfu, gréfrút, grépfroi, stb.

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
2640	10194	leírta (hosszú í)
		1 leírta (hosszú í).....44
		2 leírta (rövid í).....6
2650	10195	Rác-szerű
		00.....1
		1 rác <> szerű.....23
		2 rác-szerű.....24
		3 ráccerű.....2
2660	10111	software
		00.....6
		1 software.....0
		2 szoftver.....39
		3 szoftware.....2
		4 szofver.....3
2670	10112	elmegyünk
		1 elmegyünk.....45
		2 e<:><l>megyünk.....5
2680	10113	atyja
		00.....3
		1 aty <> ja.....1
		2 aty-ja.....8
		3 attya.....38
2690	10114	Sopianae
		1 szopiané.....15
		2 szofiané.....35
2700	10115	ajánlkozik
		00.....8
		1 ajánlkozik.....16
		2 ajálkozik.....26

{I} {K} {A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}

2710	10115	ajánlkozik	
		00	11
		1 ajánlkozik.....	18
		2 ajánlkozik.....	21
2720	10211	istenhivő (rövid i)	
		1 istenhivő (rövid i).....	10
		2 istenhivő (hosszú í).....	40
2730	10212	Fésű	
		1 fésű (hosszú ú).....	30
		2 fésű (rövid ü).....	20
2740	10213	konkurencia	
		1 konkurencia (r).....	50
		2 konkurrencia (rr).....	0
2750	10214	bölcsőde	
		1 bölcsőde.....	17
		2 bölcsőde.....	33
2760	10215	nylon	
		1 nájlon.....	13
		2 nejlon.....	36
		3 nilon.....	1
2770	10216	háború	
		1 háború (hosszú ú).....	16
		2 háboru (rövid u).....	34

O3L|G (Lassú és gyors olvasás: „A hatodik óra után...”)

A hatodik óra után a gimnazisták egyszerre ellepték a KISZ-szobát. Bontsd föl a kerületi KISZ Bizottság levelét, s olvasd fel! – mondta Rác Pista, azzal a jellegzetes, Rác-szerű hanghordozással, amitől mindig ideges leszek. Elkezdtém olvasni: „Ifjúkommunisták! Ugye látjátok ti is, micsoda pusztítást végez a Vegyiművek a környezetünkben? A fák leveleit kristályrácsszerű anyag borította be, s ennek az lehet a következménye, hogy elpusztulnak a levelek. Ha nem vigyázunk, a gyár egyszerűen lombtalanítani fogja a környékünket! Ebben a helyzetben minden ifjúkommunista segítségére szükség van. Nem kap semmi büntetést az a KISZ-tag, aki nem csatlakozik akciónkhoz, de lehet, hogy egyszer sajnálni fogod, hogy nem vettél részt a „Rántsd le a leplet a felelőtlen környezetszennyezőkről!” mozgalomban.

*Ács Csanád
kerületi titkár*

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
2780	10301	egyszerre
3160		
		00.....0.....1
		1 egy-szerre.....0.....0
		2 etyszerre.....20.....8
		3 etycerre.....21.....22
		4 eccerre.....9.....19
2790	10302	KISZ-szoba
3170		
		1 kisz <> szoba.....13.....1
		2 kisszoba.....37.....49

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
-----	-----	--

2800	10303	bontsd föl
3180		
		00.....0.....0
		1 bondzsd föl.....0.....0
		2 bondzs föl.....0.....0
		3 bonzs föl.....0.....0
		4 bonzst föl.....0.....0
		5 boncest föl.....0.....0
		6 boncs föl.....0.....0
		7 bons föl.....0.....0
		8 boncsd föl.....0.....0
		9 bonzsd föl.....0.....0

2810	10304	bontsd föl
3190		
		1 bon(d)zsd föl.....47.....44
		2 bon(d)zsd fel.....3.....6

2820	10305	olvasd fel
3200		
		00.....0.....1
		1 föl.....5.....3
		2 fel.....45.....46

2830	10306	olvasd fel
3210		
		00.....0.....0
		1 olvazsd fel.....0.....0
		2 olvazs fel.....0.....0
		3 olvas fel.....0.....0
		4 olvasd fel.....0.....0

2840	10307	Rác-z-szerű
3220		
		1 rác <> szerű.....1.....1
		2 rác-szerű.....44.....41
		3 ráccerű.....5.....8

2850	10308	mindig
3230		
		00.....0.....3
		1 mindig (rövid i).....41.....39
		2 mindíg (hosszú í).....9.....8

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
2860	10309	ifjúkommunisták
3240		1 ifjú.....50.....50
		2 ifjú.....0.....0
2870	10310	ifjúkommunisták
3250		1 ifjú (hosszú ú).....17.....15
		2 ifju (rövid u).....33.....35
2880	10311	kommunisták
3260		1 kommunisták (mm).....8.....5
		2 komunisták (m).....42.....45
2890	10312	kommunisták
3270		1 kommunisták.....31.....36
		2 kommonisták.....19.....14
2900	10313	látjátok
3280		1 lát-játok.....0.....0
		2 látyátok.....44.....39
		3 látyátok.....6.....11
2910	10314	pusztítást (hosszú í)
3290		1 pusztítást (hosszú í).....16.....11
		2 pusztítást (rövid i).....34.....38
		3 pusztást (nincs í).....0.....1
2920	10315	pusztítást
3300		1 pusztítást.....42.....39
		2 pusztítás.....8.....11
		3 pusztításs.....0.....0
2930	10316	pusztítást
3310		1 pusztítást.....49.....50
		2 pusztítást.....1.....0

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
2940	10317	környezetünkben
3320		1 környezetünkben.....49.....45
		2 környezetünkbe.....1.....5
2950	10318	rács-szerű
3330		00.....2.....3
		1 rács <> szerű.....2.....0
		2 rács-szerű.....31.....27
		3 rácszerű.....13.....17
		4 ráccerű.....2.....3
2960	10319	borította
3340		00.....1.....0
		1 borította (hosszú í).....30.....26
		2 borította (rövid í).....19.....24
		3 bortotta (nincs í).....0.....0
2970	10320	elpusztulnak
3350		00.....1.....1
		1 elpusztulnak.....38.....30
		2 e<:><1>pusztulnak.....8.....14
		3 elpusztu<:><1>nak.....2.....2
		4 e<:><1>pusztu<:><1>nak.....1.....3
2980	10321	elpusztulnak
3360		00.....0.....1
		1 elpusztulnak.....50.....45
		2 elpusszulnak.....0.....4
2990	10322	egyszerűen
3370		1 egy <> szerűen.....0.....0
		2 etyszerűen.....30.....27
		3 etycerűen.....17.....17
		4 eccerűen.....3.....6
3000	10322	egyszerűen
3380		1 egyszerűen (hosszú ü).....3.....4
		2 egyszerűen (rövid ü).....47.....46

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
3010	10323	lombtalanítani
3390		
		00.....0.....3
		1 lomb <> talanítani.....0.....0
		2 lomptalanítani.....28.....17
		3 lomtalanítani.....22.....30
3020	10323	lombtalanítani
3400		
		00.....0.....1
		1 lombtalanítani (hosszú í).....36.....29
		2 lombtalanítani (rövid i).....14.....20
3030	10324	ebben
3410		
		1 ebben.....50.....50
		2 ebbe.....0.....0
3040	10325	helyzetben
3420		
		00.....2.....2
		1 helyzetben.....45.....40
		2 helyzetbe.....3.....8
3050	10326	Ifjúkommunista
3430		
		00.....0.....1
		1 ifjú.....50.....48
		2 ifú.....0.....1
3060	10327	ifjúkommunista
3440		
		1 ifjú (hosszú ú).....17.....14
		2 ifju (rövid u).....33.....36
3070	10328	segítségére
3450		
		00.....1.....0
		1 segítségére (hosszú í).....23.....16
		2 segítségére (rövid i).....26.....34

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
3080	10329	segítségére
3460		
		00.....1.....0
		1 segít-ségére.....1.....0
		2 segíccségére.....44.....39
		3 segícségére.....4.....11
3100	10331	lehet
3480		
		1 e-k azonosak.....44.....41
		2 e-k különböznek.....6.....9
3110	10932	egyszer
3490		
		00.....0.....1
		1 egy-szer.....1.....0
		2 etyszer.....21.....16
		3 etycer.....20.....24
		4 eccer.....8.....9
3120	10333	rántsd le
3500		
		00.....2.....2
		1 rándzd le.....14.....11
		2 rándzs le.....14.....12
		3 ránzs le.....3.....9
		4 ránzsd le.....17.....16
3130	10334	mozgalomban
3510		
		00.....0.....1
		1 mozgalomban.....47.....44
		2 mozgalomba.....3.....5
3140	10335	mozgalomban
3520		
		1 mozgalomban.....50.....48
		2 mozga<l>omban.....0.....2
		3 mozga<:><lo>mban.....0.....0
3150	10336	Ács Csanád
3530		
		00.....1.....2
		1 ács <> csanád.....39.....22
		2 áccsanád.....10.....24
		3 ácsanád.....0.....2

AK2 (Melyik a helyes?)⁸

Instrukció: Bizonyos szavaknak két különböző kiejtését fogja hallani. Az a kérdés, hogy melyik kiejtés a helyes? Ha az első változat a helyes, karikázza be az egyes számot! Ha a második a helyes, a kettes számot karikázza be! Íme egy próbafeladat: szupermarket – supermarket. Ha az egyes számot karikázta be, helyesen válaszolt: a szupermarket kiejtés a helyes. Kezdhetjük?

AZ ELEKTRONIKUS PUBLIKÁCIÓBAN (<http://www.nytud.hu/buszi/index.html>) A PDF FÁJL UTÁN HALLGATHATÓ MEG A „MELYIK A HELYES?” TESZT EREDETI HANGFELVÉTELE.

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
3540	10501	nejlon – nájlon
		1 nejlon.....47
		2 nájlon.....3
3550	10502	hívők – hívók
		1 hívők.....6
		2 hívők.....44
3560	10503	ember – embër
		00.....4
		1 ember.....34
		2 embër.....12
3570	10504	tanultam – tanútam
		1 tanultam.....49
		2 tanútam.....1

⁸ A BUSZI-2 adatbázisában szereplő adatok az AK1, AK2 és AK3 feladatsorok esetében a válaszlapok mechanikus másolatai. A leírt válaszokat az adatközlők több esetben módosították a feladat megoldását követő beszélgetésben. Ezek a módosítások ebben az adatbázisban nincsenek feltüntetve. A beszélgetés során módosított válaszok megismeréséhez az interjúk társalgási moduljai közül a feladatokat közvetlenül követő modulokat kell tanulmányozni.

{I} {K} {A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}

3580	10505	greppfruit – grépfruit
		002
		1 greppfruit.....7
		2 grépfruit.....41

3590	10506	eszem – eszek
		004
		1 eszem.....37
		2 eszek.....9

3600	10507	öccörös – ötszörös
		003
		1 öccörös.....20
		2 ötszörös.....27

3610	10508	aggya – adja
		1 aggya.....41
		2 adja.....9

3620	10509	értém – értem
		009
		1 értém.....16
		2 értem.....25

3630	10510	injekció – inekció
		001
		1 injekció.....31
		2 inekció.....18

3640	10511	jöttök – jösztek
		001
		1 jöttök.....46
		2 jösztek.....3

3650	10512	dícsér – dicsér
		001
		1 dícsér.....18
		2 dicsér.....31

{I} {K} {A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}

3660	10513	bólintgat – bólingat
		002
		1 bólintgat.....32
		2 bólingat.....16
3670	10514	meggyőződjön – meggyőződjék
		007
		1 meggyőződjön.....17
		2 meggyőződjék.....26
3680	10515	gyanúsítja – gyanúsítja
		001
		1 gyanúsítja.....19
		2 gyanúsítja.....30
3690	10516	szopiáne – szofiáne
		1 szopiáne.....14
		2 szofiáne.....36
3700	10517	szívesen – szívesen
		002
		1 szívesen.....27
		2 szívesen.....21
3710	10518	etyszer – eccer
		002
		1 etyszer.....40
		2 eccer.....8
3720	10519	elbírálás – elbirálás
		1 elbírálás.....43
		2 elbirálás.....7
3730	10520	jelenkezik – jelentkezik
		1 jelenkezik.....4
		2 jelentkezik.....46

{I} {K} {A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}**3740** ₁₀₅₂₁ **bölcsöde – bölcsőde**

00	1
1 bölcsöde.....	27
2 bölcsőde.....	22

O4L|G (Lassú és gyors olvasás: „Pista, bonts fel...”)

- Pista, bonts fel egy üveg bort, de vigyázz, ne ránts le semmit a stelázsiról! – szólt ki a kis szobából a Rác család legidősebb tagja: Aladár bácsi.
- Holnap kezdődik a Victor Hugo utcában a lomtalanítás. Vidd le ezt a két ócska sezlont a kertbe, s holnap tedd ki őket az utcára!
- Aladár bácsi, hagyjon nekem is a borból, hogy mikor feljövök, ihassak egy pohárral.
- Nem kapsz semmit, van a hűtőben narancs juice, az való neked, nem a bor – motyogta az öreg csöndben, csak úgy magában...

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
3760	10801	bonts fel
4040		00.....2.....1
		1 boncs fel.....48.....49
		2 bont-s fel.....0.....0
3770	10802	ránts le
4050		00.....2.....1
		1 ránts le.....0.....0
		2 ráncs le.....43.....44
		3 rándzs le.....5.....5
3780	10803	kis szobából
4060		00.....3.....3
		1 kis <> szobából.....1.....0
		2 kis-szobából.....20.....13
		3 kisszobából.....25.....32
		4 kiszobából.....1.....2
3790	10804	kis szobából
4070		00.....1.....3
		1 kis szobából (hosszú ó).....4.....5
		2 kis szobából (rövid o).....45.....42

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
-----	-----	--

3800	10805	Rác család
4080		

00	2	5
1 rác <> család.....	3	0
2 rác-család.....	36	21
3 ráccsalád.....	6	14
4 rácsalád.....	2	7
5 rác <> salád.....	1	3

3810	10806	Victor Hugo
4090		

00	7	9
1 hugó.....	16	14
2 hugo.....	1	1
3 ügő.....	24	25
4 ügo.....	2	1
5 hügó.....	0	0

3820	10807	utcában
4100		

00	1	1
1 ut-cában.....	0	0
2 uccában.....	46	49
3 utszában.....	0	0
4 ucában.....	3	0

3830	10808	utcában
4110		

00	1	1
1 utcában.....	46	46
2 utcába.....	3	3

3840	10809	lomtalanítás
4120		

00	1	1
1 lomb <> talanítás.....	0	0
2 lomptalanítás.....	7	5
3 lomtalanítás.....	42	44

3850	10810	lombtalanítás
4130		

00	1	1
1 lombtalanítás (hosszú í).....	28	19
2 lombtalanítás (rövid í).....	21	30

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
3860	10811	sezlont
4140		
		00.....1.....1
		1 sezlont.....49.....49
		2 sezlont.....0.....0
3870	10812	sezlont
4150		
		00.....1.....1
		1 sezlont.....45.....43
		2 sezlont.....4.....6
3880	10813	kertbe
4160		
		00.....1.....1
		1 kertbe.....48.....48
		2 kertben.....1.....1
3890	10814	kertbe
4170		
		00.....1.....1
		1 kertbe.....36.....36
		2 kertbe.....13.....13
3900	10815	utcára
4180		
		00.....1.....1
		1 ut-cára.....0.....0
		2 uccára.....48.....45
		3 utszára.....1.....1
		4 ucára.....0.....3
3910	10816	hagyjon
4190		
		00.....1.....1
		1 hagy <> jon.....0.....0
		2 hagy-jon.....0.....1
		3 hagyjon.....43.....32
		4 hagyjon.....6.....16
3920	10817	borból
4200		
		00.....1.....2
		1 borból (hosszú ó)...15.....7
		2 borból (rövid o).....34.....41

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}	
3930	10818	borból	
4210		00	2.....1
		1 borból.....	47.....48
		2 borbul.....	1.....1
3940	10819	följövök	
4220		00	1.....1
		1 följövök.....	21.....23
		2 feljövök.....	28.....26
3950	10820	kapsz semmit	
4230		00	2.....2
		1 kapsz <> semmit.....	1.....0
		2 kapsz semmit.....	20.....11
		3 kapssemmit.....	20.....14
		4 kap semmit.....	7.....23
3960	10821	hütőben	
4240		00	1.....1
		1 hütőben (hosszú ü).....	44.....38
		2 hütőben (rövid ü).....	5.....11
3970	10822	hütőben	
4250		00	1.....1
		1 hütőben (hosszú ő).....	29.....22
		2 hütőben (rövid ö).....	20.....27
3980	10823	hütőben	
4260		00	1.....1
		1 hütőben (t).....	45.....45
		2 hüttőben (tt).....	4.....4
3990	10824	juice	
4270		00	4.....3
		1 juice.....	0.....0
		2 dzsúsz.....	9.....4
		3 dzsusz.....	2.....2
		4 dzsúz.....	32.....36
		5 dzsuz.....	3.....5

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
4000	10825	csöndben
4280		
		001.....1
		1 csöndben48.....47
		2 csöndbe1.....2
4010	10826	csöndben
4290		
		001.....1
		1 csöndben49.....47
		2 csöndben0.....2
4020	10827	ügy
4300		
		001.....1
		1 ügy (hosszú ú)21.....9
		2 ügy (rövid u)28.....40
4030	10828	magában
4310		
		001.....1
		1 magában48.....46
		2 magába1.....3

O5L|G (Lassú és gyors olvasás: „Felmerült a gyanú...”)

Felmerült a gyanú, hogy a hosszúszőrű kutyák újabban bolhásak az utcánkban. – A rövidszőrűek nem bolhásak, csak a hosszúak – állította az egyik szomszédom, és fölbiztatta a lakókat, hogy írjanak beadványt a tanácsnak. Írt is valaki egy papírt, de ügyetlenül fogalmazta meg, ezért megbíztak egy tanítót a beadvány kijavításával. Nem telt bele hosszú idő és kijavították a panaszlevelet, elküldték a tanácsnak, hogy ne kínlódjanak többé az utca lakói a bolhák miatt.

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
4320	10901	felmerült
4650		
		1 felmerült.....45.....47
		2 fölmerült.....5.....3
4330	10902	felmerült
4660		
		1 felmerült.....47.....46
		2 fe<:>merült.....3.....4
4340	10903	felmerült
4670		
		1 felmerült (rövid ü).....25.....38
		2 felmerült (hosszú ú).....25.....12
4350	10904	felmerült
4680		
		1 felmerült.....44.....42
		2 felmerút.....6.....8
4360	10905	gyanú
4690		
		1 gyanú (hosszú ú).....28.....17
		2 gyanu (rövid u).....22.....33
4370	10906	hosszúszőrű
4700		
		00.....0.....1
		1 hosszúszőrű (hosszú ú).....12.....5
		2 hosszuszőrű (rövid u).....38.....44

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
4380	10907	hosszúszerű
4710		
		1 hosszúszerű (hosszú ü).....7.....2
		2 hosszúszerű (rövid ü).....43.....48
4390	10908	utcánkban
4720		
		1 ut-cánkban.....0.....0
		2 uccánkban.....48.....45
		3 utszánkban.....0.....0
		4 ucánkban.....2.....5
4400	10909	utcánkban
4730		
		1 utcánkban.....50.....48
		2 utcánkba.....0.....2
4410	10910	rövidszörűek
4740		
		1 rövidszörűek (hosszú ő).....36.....21
		2 rövidszörűek (rövid ö).....14.....29
4420	10911	rövidszörűek
4750		
		1 rövidszörűek (hosszú ű).....5.....3
		2 rövidszörűek (rövid ü).....45.....47
4430	10912	hosszúak
4760		
		1 hosszúak (hosszú ú).....12.....4
		2 hosszúak (rövid u).....38.....46
4440	10913	állította
4770		
		00.....1.....0
		1 állította (hosszú í).....21.....22
		2 állította (rövid i).....28.....28
4450	10914	állította
4780		
		00.....1.....0
		1 állította.....6.....5
		2 állította.....43.....45

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}	
4460	10915	fölbíztatta	
4790			
		1 fölbíztatta (hosszú í).....	17.....14
		2 fölbíztatta (rövid í).....	33.....36
4470	10916	fölbíztatta	
4800			
		1 fölbíztatta.....	50.....49
		2 felbíztatta.....	0.....1
4480	10917	írjanak	
4810			
		1 írjanak (hosszú í).....	40.....31
		2 írjanak (rövid í).....	10.....19
4490	10918	írt	
4820			
		1 írt (hosszú í).....	42.....31
		2 irt (rövid í).....	8.....19
4500	10919	papírt	
4830			
		1 papírt (hosszú í).....	37.....20
		2 papírt (rövid í).....	13.....30
4510	10920	ezért	
4840			
		1 ezért.....	47.....47
		2 ezér.....	3.....3
		3 ezé.....	0.....0
4520	10921	megbíztak	
4850			
		1 megbíztak (hosszú í).....	36.....24
		2 megbíztak (rövid í).....	14.....26
4530	10922	tanítót	
4860			
		1 tanítót (hosszú í).....	29.....13
		2 tanítót (rövid í).....	21.....37
4540	10923	tanítót	
4870			
		00.....	0.....1
		1 tanítót.....	46.....47
		2 tanított.....	4.....2

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
4550	10924	tanítót
4880		
		1 tanítót.....50.....50
		2 tantót.....0.....0
4560	10925	kijavításával
4890		
		1 kijavításával (hosszú í).....30.....21
		2 kijavításával (rövid i).....20.....29
4570	10926	hosszú
4900		
		1 hosszú (hosszú ú).....8.....3
		2 hosszú (rövid u).....42.....47
4580	10927	kijavították
4910		
		1 kijavították (hosszú í).....32.....27
		2 kijavították (rövid i).....18.....23
4590	10928	elküldték
4920		
		1 elküldték (rövid ü).....41.....40
		2 elküldték (hosszú ü).....9.....10
4600	10929	elküldték
4930		
		00.....0.....2
		1 elküldték.....45.....37
		2 elküldték.....5.....11
4610	10930	elküldték
4940		
		00.....1.....2
		1 elküld-ték.....0.....0
		2 elküldték.....1.....1
		3 elküldték.....48.....47
4620	10931	kínlódjanak
4950		
		1 kínlódjanak (hosszú í).....22.....10
		2 kínlódjanak (rövid i).....28.....40

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}	
4630	10932	kínlódjanak	
4960			
		00	0.....2
		1 kínlódjanak.....	35.....31
		2 kí<>lódjanak.....	15.....17
4640	10933	utca	
4970			
		1 ut-ca.....	0.....0
		2 ucca.....	47.....46
		3 utsza.....	0.....0
		4 uca.....	3.....4

AK3 (Ön hogyan szokta ejteni?)⁹

Instrukció: Most újra szópárokat fogunk lejátszani. Azt a kiejtésváltozatot legyen szíves megjelölni, amelyiket Ön szokta használni. Ha az első változatot szokta használni, karikázza be az egyest! Ha pedig a másodikat, a kettest karikázza be! Íme egy próbafeladat: körút – kőrut. Ha Ön hosszú ő-vel szokta ejteni a szót, tehát körút, akkor nyilván a kettest karikázta be, mert az hangzott el másodszor. Ha rövid ö-vel ejti, tehát körút, akkor az egyest kellett bekarikáznia. Kezdhetjük?

AZ ELEKTRONIKUS PUBLIKÁCIÓBAN (<http://www.nytud.hu/buszi/index.html>) A PDF FÁJL UTÁN HALLGATHATÓ MEG AZ „ÖN HOGYAN SZOKTA EJTENI?” TESZT EREDETI HANGFELVÉTELE.

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
4980	11201	jöszök – jöttök
		00.....1
		1 jöszök.....2
		2 jöttök.....47
4990	11202	értém – értem
		00.....9
		1 értém.....13
		2 értem.....28
5000	11203	injekció – inekció
		00.....2
		1 injekció.....26
		2 inekció.....22

⁹ A BUSZI-2 adatbázisában szereplő adatok az AK1, AK2 és AK3 feladatsorok esetében a válaszlapok mechanikus másolatai. A leírt válaszokat az adatközlők több esetben módosították a feladat megoldását követő beszélgetésben. Ezek a módosítások ebben az adatbázisban nincsenek feltüntetve. A beszélgetés során módosított válaszok megismeréséhez az interjúk társalgási moduljai közül a feladatokat közvetlenül követő modulokat kell tanulmányozni.

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
5010	11204	dicsér – dícsér
		1 dicsér.....34
		2 dícsér.....16
5020	11205	adja – aggya
		00.....1
		1 adja.....4
		2 aggya.....45
5030	11206	bólingat – bólintgat
		1 bólingat.....11
		2 bólintgat.....39
5040	11207	ötszörös – öccörös
		1 ötszörös.....27
		2 öccörös.....23
5050	11208	meggyőződjek – meggyőződjön
		00.....3
		1 meggyőződjek.....24
		2 meggyőződjön.....23
5060	11209	grépfruit – grepfruit
		00.....1
		1 grépfruit.....44
		2 grepfruit.....5
5070	11210	gyanusítja – gyanúsítja
		00.....1
		1 gyanúsítja.....33
		2 gyanúsítja.....16
5080	11211	embër – ember
		00.....4
		1 embër.....18
		2 ember.....28

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
5090	11212	szofiáne – szopiáne
		1 szofiáne.....36
		2 szopiáne.....14
5100	11213	tanultam – tanútam
		1 tanultam.....46
		2 tanútam.....4
5110	11214	hívők – hivők
		1 hívők.....50
		2 hivők.....0
5120	11215	eszem – eszek
		00.....2
		1 eszem.....37
		2 eszek.....11
5130	11216	jelentkezik – jelenkezik
		1 jelentkezik.....45
		2 jelenkezik.....5
5140	11217	szívesen – szivesen
		00.....1
		1 szívesen.....15
		2 szivesen.....34
5150	11218	eccer – etyszer
		1 eccer.....9
		2 etyszer.....41
5160	11219	nájlon – nejlon
		1 nájlon.....4
		2 nejlon.....46

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
5170	11220	elbírálás – elbírálás
		1 elbírálás.....10
		2 elbírálás.....40
5180	11221	bölcsőde – bölcsőde
		1 bölcsőde.....13
		2 bölcsőde.....37

O6L|G (Lassú és gyors olvasás: „Ezerszer megmondtam...”)

Ezerszer megmondtam a mesternek, hogy beteges a feleségem, és ezért néha nem tudok bejönni dolgozni. Tegnap ki kellett volna lazítanom hat szoros csavart az egyik gépen, de nem tudtam bemenni az asszony betegsége miatt. – Hat csavart bárki meglazít, még hat szoros csavart is – mondtam a főnöknek telefonon – értse meg, hogy nem tudok bemenni! Beteg a feleségem, nagyon kell rá vigyáznom, ha hatszoros vagy nyolcszoros órabért kapnék, akkor se hagynám a lakásban egyedül. Ilyet én nem csinálnék semmi pénzért se!

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
5200	11501	beteges
5470		
		00.....0.....1
		1 e-k azonosak.....37.....32
		2 e-k különböznek.....13.....17
5210	11502	ezért
5480		
		1 ezért.....48.....45
		2 ezér.....2.....4
		3 ezé.....0.....1
5220	11503	dolgozni
5490		
		00.....1.....0
		1 dolgozni.....36.....22
		2 dógózni.....13.....28
5230	11504	volna
5500		
		00.....0.....2
		1 volna.....37.....26
		2 vóna.....13.....22
5240	11505	lazítanom
5510		
		1 lazítanom (hosszú í).....42.....34
		2 lazitanom (rövid í).....8.....16

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}	
5250	11506	lazítanom	
5520			
		1 lazítanom.....	45.....47
		2 lazítanom.....	5.....3
5260	11507	hat szoros	
5530			
		1 hat <> szoros.....	33.....6
		2 hat-szoros.....	17.....39
		3 hatcoros.....	0.....3
		4 haccoros.....	0.....2
		5 hacoros.....	0.....0
5270	11508	hat csavart	
5540			
		1 hat <> csavart.....	9.....4
		2 hat-csavart.....	13.....13
		3 haccsavart.....	28.....32
		4 hacsavart.....	0.....1
		5 hatsavart.....	0.....0
5280	11509	meglazít	
5550			
		1 meglazít (hosszú í).....	35.....33
		2 meglazít (rövid í).....	15.....17
5290	11510	hat szoros	
5560			
		00	0.....1
		1 hat <> szoros.....	21.....11
		2 hat-szoros.....	27.....34
		3 hatcoros.....	1.....3
		4 haccoros.....	1.....1
		5 hacoros.....	0.....0
5300	11511	csavart	
5570			
		1 csavart.....	50.....48
		2 csavar.....	0.....2
5310	11512	értse	
5580			
		1 ért-se.....	0.....0
		2 ércse.....	41.....46
		3 ércse.....	9.....4
		4 érse.....	0.....0

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}	
5320	11513	beteg	
5590		1 e-k azonosak.....	50.....49
		2 e-k különböznek.....	0.....1
5330	11514	kell rá	
5600		00.....	0.....1
		1 kell rá.....	21.....9
		2 ke<:> rá.....	29.....40
5340	11515	kell rá	
5610		00.....	1.....1
		1 kell rá.....	21.....9
		2 kerrá.....	28.....40
5350	11516	hatszoros	
5620		1 hat <> szoros.....	0.....1
		2 hat-szoros.....	23.....13
		3 haccoros.....	19.....27
		4 hatszoros.....	8.....9
5360	11517	nyolcszoros	
5630		1 nyolc-szoros.....	28.....23
		2 nyolccoros.....	22.....27
5370	11518	nyolcszoros	
5640		1 nyolcszoros.....	46.....45
		2 nyócszoros.....	4.....5
5380	11519	kapnék	
5650		1 kapnék.....	47.....48
		2 kapnák.....	3.....2
5390	11520	lakásban	
5660		1 lakásban.....	44.....42
		2 lakásba.....	6.....8

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
5400	11521	csinálnék
5670		
		00.....3.....4
		1 csinálnék.....45.....45
		2 csinálnák.....2.....1
5410	11522	csinálnék
5680		
		00.....2.....4
		1 csinálnék.....48.....41
		2 csinálnék.....0.....5
5420	11523	semmi pénzért
5690		
		1 pénzért.....50.....50
		2 pénzért.....0.....0
5430	11524	semmi pénzért
5700		
		1 pénzért.....38.....38
		2 pénzért.....12.....12
5440	11525	pénzért
5710		
		00.....0.....1
		1 pénzért.....50.....46
		2 pénzért.....0.....3
5450	11526	semmi pénzért
5720		
		1 pénzért.....47.....43
		2 pénzért.....3.....7
5460	11527	se
5730		
		00.....0.....2
		1 se.....43.....42
		2 sem.....7.....6

VL5 (Szóelicitáció)

Instrukció: Mondok egy mondatot, egy szó hiányzik belőle, mondja ki a hiányzó szót.

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
5760	11903	A Földön már több mint 5 milliárd él. 1 ember (e-k azonosak).....41 2 ember (e-k különböznek).....9
5770	11904	A 3-nak a 6 duplája, a 2-nek a 12 1 hat <> szorosa.....0 2 hat-szorosa.....10 3 haccorosa.....36 4 hacszorosa.....4
5780	12005	A Közterületfenntartó Vállalat évente egyszer elviszi a fölösleges tárgyakat, kacatokat a házak elől, vagyis évente egyszer 1 lomtalanít (hosszú í).....27 2 lomtalanit (rövid í).....23
5790	12106	A szülők a nagy szobában laknak, a gyerekek pedig a 1 kis <> szobában.....2 2 kis-szobában.....33 3 kisszobában.....15 4 kiszobában.....0
5800	12107	Tegnap Jóska véletlenül lerántott egy tányért a kredencről, vigyázz, hogy te semmit ne 00.....2 1 ránts le.....0 2 ráncs le.....47 3 rándzs le.....1
5810	12208	Milyen az orvosságot szedő ember? 00.....4 1 beteges (e-k azonosak).....24 2 beteges (e-k különböznek).....22

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
5820	12209	Légkondicionálás nincs a helyiségben, de legalább forog egy 1 ventilátor (hosszú l).....32 2 ventilátor (rövid l).....18
5830	12310	Nem az a durva ember, aki kapja a pofonokat, hanem az, aki 1 ad-ja.....3 2 adgya.....0 3 agyja.....0 4 aggya.....47
5840	12311	Az idei Ki mit tud? versenyzőinek teljesítményét egy öttagú értékeli. 00.....2 1 zsűri (hosszú ú).....35 2 zsűri (rövid ü).....13
5850	12412	Az olyan vidéket, ahol sok a hegy, vidéknek hívják. 1 hegyes (e-k azonosak).....42 2 hegyes (e-k különböznek).....8
5860	12413	Az átlátszó női harisnyát milyen harisnyának hívják? 1 nejlon.....48 2 nájlon.....2 3 nilon.....0
5870	12514	Mari nem jön föl ma hozzánk, de ti, ugye, ? 00.....3 1 följö(sz/tt)ök.....14 2 feljö(sz/tt)ök.....33
5880	12514	Mari nem jön föl ma hozzánk, de ti, ugye, ? 00.....1 1 f(e/ö)ljösztök.....2 2 f(e/ö)ljöttök.....47

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
5890	12515	Melyik az a szó, amelyiknek végé a jelentése, de k-val kezdődik?
		1 klozet.....33
		2 klozett.....17
5900	12616	Mondja azt egyetlen szóval, hogy egy alkalommal
		00.....1
		1 egy-szer.....0
		2 etyszer.....28
		3 etycer.....13
		4 eccer.....8
5910	12616	Mondja azt egyetlen szóval, hogy egy alkalommal
		1 egyszer (e-k azonosak).....49
		2 egyszer (e-k különböznek).....1
5920	12617	Adj egy kést, amelyiknek nem tompa a vége, hanem
		1 hegyes (e-k azonosak).....46
		2 hegyes (e-k különböznek).....4
5930	12718	Én látom az összefüggéseket, de ő nem
		1 lát-ja.....2
		2 láttya.....44
		3 látya.....4
5940	12719	Nagyon sok a versenytárs, vagyis nagy a
		00.....3
		1 konkurencia (rr).....0
		2 konkurencia (r).....47
5950	12820	Péter Jánosnál idősebb, tehát Jánosnak nem öccse, hanem
		00.....3
		1 báty <> ja.....0
		2 báty-ja.....1
		3 bátyya.....46

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
5960	12821	Én nem kapok soha semmit. Te nem
		00.....5
		1 kapsz <> soha.....13
		2 kapsz soha.....32
		3 kap ssoha.....0
		4 kap soha.....0
5970	12922	A vallástalan emberek egy része ateista, a vallásosak mind hisznek Istenben, tehát
		1 hívők (hosszú í).....49
		2 hívők (rövid í).....1
5980	12922	A vallástalan emberek egy része ateista, a vallásosak mind hisznek Istenben, tehát
		00.....6
		1 hívők.....44
		2 hívők.....0
5990	12923	Ha azt akarom, hogy Kriszta lányom bontsa fel azt a levelet, azt mondom, Kriszta azt a levelet!
		00.....3
		1 bondzsd fel.....6
		2 bondzs fel.....1
		3 bonzs fel.....0
		4 bonzst fel.....2
		5 boncst fel.....27
		6 boncs fel.....10
		7 bons fel.....1
		8 boncsd fel.....0
		9 bonzsd fel.....0
6000	13024	Van három alakzat. Az egyik olyan mint egy háló, tehát hálószerű, a másik olyan, mint egy kristály, tehát kristályszerű, a harmadik olyan mint egy rács, tehát
		1 rács <> szerű.....7
		2 rács-szerű.....34
		3 rácszerű.....9
		4 ráccerű.....0

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
6020	13126	Anna most már nem bosszantja Klárit, vagyis Anna mostanában békén Klárit 1 hagy <> ja.....0 2 hagy-ja.....7 3 haggya.....42 4 hagyja.....1
6030	13127	Ha azt akarom, hogy Sanyi fiam a sok láda közül bontson fel egyet, azt mondom: Sanyi, egy ládát! 00.....3 1 boncs fel.....47 2 bont-s fel.....0
6040	13228	Mit csinál az, aki állandóan jobbra-balra néz? 00.....1 1 tekintget.....12 2 tekinget.....37
6050	13229	Laci öt óránál tovább sose marad nálunk. Legkésőbb negyed hatkor mindig 00.....2 1 elmegy.....43 2 e<:><l>megy.....5
6060	13330	Hogy hívják azt az intézményt, ahová a három évnél fiatalabb gyerekeket viszik a napközben a dolgozó szülők? 00.....1 1 bölcsöde (rövid ö).....39 2 bölcsőde (hosszú ő).....10
6070	13331	Aki sokszor így csinál, arra azt mondjuk hogy állandóan 00.....4 1 bólintgat.....30 2 bólingat.....16

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
6072	11801	Vietnámban az amerikaiak vegyszerekkel pusztították el a fák leveleit, vagyis mit csináltak a fákkal?
		002
		1 lombtalanították.....38
		2 lomtalanították.....10
6074	11802	A gyerek egyszer már lerántotta a terítőt, vigyázz, legalább te ne
		002
		1 rándzsd le.....31
		2 rándzs le.....15
		3 ránzs le.....2

O7L|G (Lassú és gyors olvasás: „Hol van a fésű?...”)

– Hol van a fésű? – kérdezte Kinga – sehol se találom. Lehet, hogy a bölcsődében hagytam?

– Vegyél fel egy pulóvert! – mondta Laci – hűvös lesz a színházban, mert rossz a fűtés. Teljesen legatyásodott a színház, utoljára a háború utáni hónapokban voltunk ilyen szegények. A Pestről lejáró dramaturgnak már útiköltséget is alig tudunk fizetni.

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
6080	13401	hol van
6310		00.....0.....1
		1 hol van.....43.....37
		2 ho<:><l> van.....7.....12
6090	13402	fésű
6320		00.....0.....1
		1 fésű (hosszú ü).....23.....13
		2 fésű (rövid ü).....27.....36
6100	13403	se
6330		00.....0.....1
		1 se.....46.....45
		2 sem.....4.....4
6110	13404	bölcsődében
6340		00.....0.....1
		1 bölcsődében (hosszú ö).....11.....6
		2 bölcsődében (rövid ö).....39.....43
6120	13405	vegyél fel
6350		00.....0.....1
		1 vegyél fel.....33.....28
		2 vegyé<l> fel.....17.....21

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
6130	13406	vegyél fel
6360		
		00.....0.....1
		1 fel.....48.....44
		2 föl.....2.....5
6140	13407	hüvös
6370		
		00.....0.....1
		1 hüvös (hosszú ü).....32.....30
		2 hüvös (rövid ü).....18.....19
6150	13408	színházban
6380		
		00.....0.....1
		1 színházban (hosszú í).....15.....16
		2 színházban (rövid í).....35.....33
6160	13409	színházban
6390		
		00.....2.....3
		1 színházban.....42.....37
		2 színházba.....6.....10
6170	13410	mert
6400		
		00.....0.....2
		1 mert.....42.....35
		2 mer.....8.....12
		3 me.....0.....1
6180	13411	fűtés
6410		
		00.....0.....1
		1 fűtés (hosszú ü).....46.....40
		2 fűtés (rövid ü).....4.....9
6190	13412	fűtés
6420		
		00.....0.....1
		1 fűtés.....49.....48
		2 fűttés.....1.....1

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
6200	13413	teljesen
6430		
		00.....0.....1
		1 tel-jesen.....5.....3
		2 tejjesen.....38.....28
		3 tejesen.....7.....18
6210	13414	színház
6440		
		00.....0.....1
		1 színház (hosszú í).....20.....10
		2 színház (rövid i).....30.....39
6220	13415	utoljára
6450		
		00.....0.....1
		1 utol-jára.....4.....3
		2 utojjára.....31.....27
		3 utojára.....15.....19
6230	13416	utoljára
6460		
		00.....0.....1
		1 utoljára (rövid o).....40.....42
		2 utóljára (hosszú ó).....10.....7
6240	13417	háború
6470		
		00.....0.....0
		1 háború (hosszú ú).....0.....0
		2 háboru (rövid u).....0.....0
6250	13418	hónapokban
6480		
		00.....0.....2
		1 hónapokban.....39.....27
		2 hónapokba.....11.....21
6260	13419	voltunk
6490		
		00.....0.....1
		1 voltunk.....47.....43
		2 vo<:><1>tunk.....3.....6

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}	
6270	13420	Pestről	
6500			
		00.....	0.....2
		1 Pestről.....	44.....38
		2 Pestről.....	6.....10
6280	13421	Pestről	
6510			
		00.....	0.....2
		1 Pestről (hosszú ő).....	18.....9
		2 Pestről (rövid ő).....	32.....39
6290	13422	útiköltséget	
6520			
		00.....	0.....1
		1 útiköltséget (hosszú ú).....	13.....8
		2 utiköltséget (rövid u).....	37.....41
6300	13423	útiköltséget	
6530			
		00.....	0.....1
		1 útikölt-séget.....	0.....0
		2 utikölcséget.....	50.....49

VL6 (Mondatkiegészítés)

Instrukció: A következő mondatokból kihagyunk egy-egy szót. Olvassa el a mondatokat egyesével, találja ki, hogy melyik szót hagytuk ki, majd olvassa fel a teljes mondatot! Például: Kétszer öt az

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
6540	13601	<p>Sok mindenre emlékszem, gyerekkoromban történt.</p> <p>1 emlékszem.....50 2 emlékszek.....0</p>
6550	13601	<p>Sok mindenre emlékszem, gyerekkoromban történt.</p> <p>1 ami.....49 2 amely.....1</p>
6560	13601	<p>Sok mindenre emlékszem, gyerekkoromban történt.</p> <p>1 gyerekkoromban.....46 2 gyerekkoromba.....4</p>
6570	13702	<p>A pék naphosszat süti a kenyeret, a postás naphosszat hordja a leveleket, a plakátragasztó pedig naphosszat a plakátokat.</p> <p>1 postás (rövid o).....30 2 póstás (hosszú ó).....20</p>
6580	13703	<p>A pék naphosszat süti a kenyeret, a postás naphosszat hordja a leveleket, a plakátragasztó pedig naphosszat a plakátokat.</p> <p>00.....0 1 hord-ja.....0 2 hordgya.....0 3 horgyja.....0 4 horggya.....0</p>
6590	13703	<p>A pék naphosszat süti a kenyeret, a postás naphosszat hordja a leveleket, a plakátragasztó pedig naphosszat a plakátokat.</p> <p>00.....1 1 ragasztja.....46 2 ragassza.....3</p>

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
6600	13803	Ez az, kerestem. 00.....1 1 amit.....49 2 amelyet.....0
6610	13904	Meg kell kérdezni, hogy Vera a lottót tegnap. 00.....6 1 kitöltötte-e.....43 2 ki-e töltötte.....1
6620	14005	Van valami ebben a dologban, nem világos. 1 ebben.....47 2 ebbe.....3
6630	14005	Van valami ebben a dologban, nem világos. 00.....1 1 dologban.....48 2 dologba.....1
6640	14005	Van valami ebben a dologban, nem világos. 1 ami.....50 2 amely.....0
6650	14106	Az a helyzet, hogy Éva mindig reggel nyolckor a boltot, és este hatkor zárja. 1 nyolckor.....44 2 nyo<:><l>ckor.....6
6660	14106	Az a helyzet, hogy Éva mindig reggel nyolckor a boltot, és este hatkor zárja. 1 nyissa.....1 2 nyitja.....49
6670	14106	Az a helyzet, hogy Éva mindig reggel nyolckor a boltot, és este hatkor zárja. 1 boltot.....48 2 bo<:><l>tot.....2

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
6680	14207	Megérkeztek a könyvek, a múlt héten rendeltünk meg.
		00.....12
		1 amiket.....22
		2 amelyeket.....16
6690	14207	Megérkeztek a könyvek, a múlt héten rendeltünk meg.
		1 múlt (hosszú ú).....42
		2 mult (rövid u).....8
6700	14207	Megérkeztek a könyvek, a múlt héten rendeltünk meg.
		1 múlt.....45
		2 mú<l>t.....5

RIP (Riporterteszt)

Instrukció: Most képzelje el, hogy Ön rádióriporter, s az a dolga, hogy közvetíti a rádióhallgatóknak azt, amit csinálok. Például megvakarom az orrom (megvakarja) és Ön ezt mondja: „Most megvakarja az orrát.”

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
6710	14301	A tm felgyújtja a lámpát
		00.....4
		1 fel.....28
		2 föl.....18
6720	14301	A tm felgyújtja a lámpát (kapcsolja stb. = 0 kivéve, ha javít)
		00.....26
		1 felgyújtja.....20
		2 felgyújcsa.....0
		3 feloltja.....4
		4 felolcsa.....0

{I} {K} {A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}**6730** ₁₄₃₀₂ **A tm leoltja a lámpát (kapcsolja stb. = 0!)****00**.....29**1** leoltja.....21**2** leolcsa.....0**6740** ₁₄₃₀₃ **A tm kinyitja az ablakot (kitárja stb. = 0!)****00**.....3**1** kinyitja.....47**2** kinyissa.....0**6750** ₁₄₃₀₄ **A tm felakasztja a kabátját (ráteszi stb. = 0!)****00**.....8**1** felakasztja.....23**2** fölakasztja.....19**6760** ₁₄₃₀₄ **A tm felakasztja a kabátját (ráteszi stb. = 0!)****00**.....4**1** felakasztja.....44**2** felakassza.....2

DEM (Demográfia)

Instrukció: Ismeri a *demográfia* szót? Melyik a helyes jelentése ennek a szónak?

1. Olyan politika, ami azt célozza, hogy minél több gyerek szülessen.
2. A népesedés statisztikai jelenségeit vizsgáló tudomány.
3. Mind az 1., mind a 2. jelentés egyformán helyes, ennek a szónak két jelentése van.

{I}	{K}	{A kártya tartalma és a válaszlehetőségek}
6770	14500	Melyik a helyes jelentése a <i>demográfia</i> szónak? (Válaszok csak emlékeztetők!)
		00.....4
		1 minél több gyerek.....2
		2 statisztika.....35
		3 mindkettő.....9

KIS (Kapocskiszedő-teszt)

Ebben a feladatban egy Magyarországon ismeretlen tárgy magyar nevének születését kívántuk megvizsgálni *in statu nascendi*. A kódoló program változásai miatt nem célszerű a kódolt adatok közlése (vö. Blága és Hattyár 2006/2010: 134–139), de erre nincs is szükség, mert időközben megjelent Kontra (2010) tanulmánya, amely részletesen közli az eredményeket.

Köszönetnyilvánítás

Az itt közzétett adatok gyűjtésében, lejegyzésében, kódolásában, ellenőrzésében és adatbázisként elemezhető formára hozásában az elmúlt 23 év alatt sokan közreműködtek, különböző mértékben. Köszönetünket fejezzük ki a következő munkatársainknak:

Balogh Lajos, Bankó Ágnes, Bartha Csilla, Beran Eszter, Beregszászi Anikó, Blága Szabolcs, Erdélyi Ágnes, Hattyár Helga, Horváth Veronika, Juhász Krisztina, Kassai Ilona, Laczkó Mária, Molnár Gyula†, Perényi Dóra, Reményi Andrea Ágnes, Szabó Dávid, Szende Tamás, Thimar Márta, Törzsök Erika, Váradi Tamás, Wacha Imre.

Az itteni tesztadatokat tartalmazó adatbázis létrehozásában, részletesebben kifejtve, a következő személyeknek volt szerepe:

Témavezető, kutatásszervező: KONTRA MIKLÓS;

50 ADATKÖZLŐNK, kiknek adatait bizalmasan kezeljük, névtelenségüket például kódok¹⁰ biztosítják;

Terepmunka, az interjúk rögzítése hangszalagokra: MOLNÁR GYULA† (30 db), KASSAI ILONA (10 db), TÖRZSÖK ERIKA (7 db), HORVÁTH VERONIKA (3 db);

Számítógépes adatrögzítő programok (dBase, Kedit, FoxPro): VÁRADI TAMÁS;

Interjúk másolása (szalagról kazettára): PERÉNYI DÓRA (50 db);

Irányított beszélgetések számítógépes lejegyzése: BARTHA CSILLA (21 db), BORBÉLY ANNA (20 db), REMÉNYI ANDREA ÁGNES (4 db), LACZKÓ MÁRIA (3 db), SZABÓ DÁVID (2 db), THIMAR MÁRTA (2 db)¹¹;

Irányított beszélgetések számítógépes lejegyzésének első ellenőrzése: BARTHA CSILLA (23 db), BORBÉLY ANNA (23 db), REMÉNYI ANDREA ÁGNES (3 db);

Irányított beszélgetések számítógépes lejegyzésének második ellenőrzése: BARTHA CSILLA (25 db), BORBÉLY ANNA (25 db);

¹⁰ Ezek különböző információkat jelölnek, pl. B7102: B=Budapest; 7=1987; 1=tanár; 02=interjú sorszáma.

¹¹ A lejegyzett vagy ellenőrzött szociolingvisztikai interjúk egységei olykor eltérnek a minta számától (n=50). Ha összesen 50-nél több lejegyzést, ellenőrzést stb. számolunk, ez azt jelenti, hogy egy-egy interjút (a lejegyzés megtanulása céljából) egynél több lejegyző-nyelvtanár rögzített számítógépbe (ez az 50 irányított beszélgetés számítógépes lejegyzésekor két esetben fordult elő). Ha kevesebb, akkor a lejegyző-nyelvtanár nevét a lejegyzett számítógépes átírat nem tartalmazza (ez az 50 irányított beszélgetés számítógépes első ellenőrzésénél egy esetben fordult elő). Ugyanez érvényes az egyéb munkafázisok (pl. CD-fájlok darabolása modulokra és tesztekre) mennyiségének meghatározására is.

Tesztfeladatok számítógépes adatrögzítése: BARTHA CSILLA (27 db), LACZKÓ MÁRIA (10 db), BORBÉLY ANNA (9 db), REMÉNYI ANDREA ÁGNES (1 db); SZABÓ DÁVID (1 db);

Tesztfeladatok számítógépes adatrögzítésének első ellenőrzése: BORBÉLY ANNA (27 db), BARTHA CSILLA (17), REMÉNYI ANDREA ÁGNES (3 db); SZABÓ DÁVID (1 db);

Tesztfeladatok számítógépes adatrögzítésének második ellenőrzése: KONTRA MIKLÓS (50 db);

Az adatrögzítés adminisztrációjának gondozása: BANKÓ ÁGNES, BORBÉLY ANNA;

Interjúk másolása (szalagról CD-re): PERÉNYI DÓRA (50 db);

CD-fájlok darabolása az irányított beszélgetések moduljai és a tesztfeladatok szerint: HATTYÁR HELGA (43 db), BERAN ESZTER (5 db), BEREKSZÁSI ANIKÓ (4 db), CSERNICKÓ ISTVÁN (1 db);

Interjúk CD-rom változatának elkészítése: BERAN ESZTER (4 db), HATTYÁR HELGA (4 db);

Irányított beszélgetések átiratának konvertálása Word-be és a tesztfeladatok keresését szolgáló program (a tesztfeladatok második ellenőrzéséhez): BLÁGA SZABOLCS;

Tesztfeladatok itemlistájának gondozása: BLÁGA SZABOLCS és HATTYÁR HELGA;

Az irányított beszélgetések átiratának Html változata: ORAVECZ CSABA;

Html változat lekérdező program: SASS BÁLINT.

A BUSZI-munkálatokat 1987-től 2009-ig a következő pályázatok támogatták:

OTKA 933, 1987–1990, témavezetők: Imre Samu majd Kontra Miklós,

OTKA 3220, 1991–1994, témavezető: Kontra Miklós,

OTKA T 18272, 1995–1997, témavezető: Kontra Miklós,

OTKA T 025997, 1998–2000, témavezető: Kontra Miklós,

AKP 2000–119 1,1, 2001–2002, témavezető: Kontra Miklós,

OTKA M 45689, 2003, témavezető: Borbély Anna,

OTKA K 60403, 2006–2009, témavezető: Kontra Miklós

Hivatkozások

- Blága Szabolcs és Hattyár Helga. 2006/2010. *A BUSZI-2 végleges itemlistája*. MTA Nyelvtudományi Intézet, Élőnyelvi Osztály. Kézirat, 139 lap. [Megtalálható az MTA Könyvtárában, az MTA Nyelvtudományi Intézetének könyvtárában és az Országos Széchényi Könyvtárban.]
- Kontra Miklós. 1987. *A Budapesti Szociolingvisztikai Interjú*. Készítette Kontra Miklós – Balogh Lajos, Kassai Ilona, Szende Tamás, Wacha Imre és mások módosító javaslatainak részleges figyelembevételével és a próbainterjúk tapasztalatai alapján, 1987. július 5. MTA Nyelvtudományi Intézet, Élőnyelvi Kutatócsoport. Kézirat, 93 lap.
- Kontra Miklós. 1990. Budapesti élőnyelvi kutatások. *Magyar Tudomány* 1990/5: 512–520.
- Kontra Miklós. 1997. *Az MTA Nyelvtudományi Intézete Élőnyelvi Osztályának válogatott bibliográfiája, 1987–1997*. Budapest, 1997. július. [A BUSZI-val kapcsolatos tételek a 38–40. oldalon találhatóak.]
- Kontra Miklós. 2010. Szócsinálás (A motiváció szerepe egy ismeretlen tárgy megnevezésében). *Magyar Terminológia* 3(2010)/1: 55–63.
- Kontra Miklós és Hattyár Helga. 2008. *Az MTA Nyelvtudományi Intézete Élőnyelvi Osztályának válogatott bibliográfiája, 1997–2007*. Budapest, 2008. augusztus. [A BUSZI-val kapcsolatos tételek a 16–19. oldalon találhatóak.]
Elérhető: http://www.nytud.hu/oszt/elonyelv/elonylevbibl97_07.pdf
- Labov, William. 1988. „A nyelvi változás és változatok”: Egy kutatási program terepmunka-módszerei. *Szociológiai Figyelő* 1988/4: 22–48.
- Váradí, Tamás. 1995/1996. Stylistic variation and the (bVn) variable in the Budapest Sociolinguistic Interview. *Acta Linguistica Hungarica* 43/3-4: 295–309.
- Váradí Tamás. 2003. A Budapesti Szociolingvisztikai Interjú. In: Kiefer Ferenc és Siptár Péter, szerk., *A magyar nyelv kézikönyve*, 339–359. Budapest: Akadémiai Kiadó.

A BUSZI-2 legújabb feldolgozásai

- Bartha Csilla és Hámori Ágnes. 2010. Stílus a szociolingvisztikában, stílus a diskurzusban: Nyelvi variabilitás és társas jelentések konstruálása a szociolingvisztika „harmadik hullámában”. *Magyar Nyelvőr* 134: 298–321.

- Borbély Anna. 2009. Nyelvi változók a standard nyelvi ideológia örvényében: Elemzések a Budapesti Szociolingvisztikai Interjú beszélt nyelvi korpuszban. In: Borbély Anna – Vančoné Kremmer Ildikó – Hattyár Helga, szerk., *Nyelvideológiák, attitűdök és sztereotípiák* – 15. Élőnyelvi konferencia, Párkány (Szlovákia), 2008. szeptember 4–6. Budapest – Dunaszerdahely – Nyitra, MTA Nyelvtudományi Intézet – Gramma Nyelvi Iroda – Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kar, Tinta Könyvkiadó. 63–74.
- Borbély Anna – Vargha András. 2010. Az *l* variabilitása öt foglalkozási csoportban – Kutatások a Budapesti Szociolingvisztikai Interjú beszélt nyelvi korpuszban. *Magyar Nyelv* 106: 479–495.
- Hattyár Helga – Kontra Miklós – Vargha Fruzsina Sára. 2009. Van-e Budapesten zárt *ë*? *Magyar Nyelv* 105: 453–468.